

SPRAWOZDANIE z DZIAŁALNOŚCI
POLSKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO

w Ciechanowie

w okresie od 01 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

I. STAN PRAWNY i WŁADZE BANKU

1. Podstawa prawna działania

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie działa w oparciu o prawo spółdzielcze, prawo bankowe, ustawę o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających.

2. Dane ogólne o Banku

Pełna nazwa Banku: **Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie**

Adres siedziby: **ul. 3 Maja 3, 06-400 Ciechanów**

Bank powstał w 1899 roku.

Bank został wpisany do rejestru sądowego dnia 19.07.2001 roku przez Sąd Rejonowy m.st. Warszawy w Warszawie XIV Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000027891.

Ostatniego wpisu dokonano dnia 22.11.2017r.

Bank posiada nr statystyczny REGON 000508046

Przedmiot działalności Banku według PKD nie uległ zmianie od 31.12.2013r.:

Zgodnie ze Statutem, Bank działa na terenie całego kraju.

3. Władze Banku

ZARZĄD

W okresie od 01.01.2017 roku do 05.04.2017 roku Zarząd pracował w składzie:

- Andrzej Kopec   - p.o. Prezesa Zarządu, Członek Zarządu
- Jakub Bilnik   - Członek Zarządu
- Bohdan Tillack   - Członek Zarządu

W dniu 05.04.2017r. swoją rezygnację z pełnienia funkcji Członka Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie złożył Pan Bohdan Tillack. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę nr 38/2017 o jego odwołaniu z dniem 07.04.2017r.

Podczas posiedzenia Rady Nadzorczej w dniu 05.04.2017r. podjęto uchwałę nr 36/2017 w sprawie powołania Pana Grzegorza Oleckiego do składu Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie z dniem 06.04.2017r.

W okresie od 06.04.2017 roku do 31.12.2017 roku oraz do dnia niniejszego sprawozdania Zarząd pracował w składzie:

- Andrzej Kopec – p.o. Prezesa Zarządu, Członek Zarządu
- Jakub Bilnik – Członek Zarządu
- Grzegorz Olecki – Członek Zarządu

W ciągu 2017 roku odbyły się 92 protokołowane posiedzenia Zarządu, na których podjęto 337 uchwał.

Najważniejsze poruszane tematy na posiedzeniach Zarządu dotyczyły:

- podejmowania decyzji kredytowych,
- wprowadzania nowych produktów,
- analizy ustaleń i wniosków z przeprowadzanych w banku kontroli, inspekcji i audytów,
- analizy funkcjonowania istniejących placówek Banku,
- zmian w strukturze organizacyjnej,
- analizy ryzyk bankowych,
- spraw członkowskich, w tym w zakresie przyjęcia nowych Członków w poczet Członków Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie oraz zawarcia umów potrącenia wierzytelności, wprowadzenia bardziej przejrzystej polityki informacyjnej wobec członków,
- spraw pracowniczych, w tym w obszarze szkoleń,
- spraw w zakresie zarządzania portfelem wierzytelności trudnych; w tym windykacji, restrukturyzacji oraz sprzedaży wierzytelności,
- polityki rachunkowości,
- spraw administracyjnych,
- przyjęcia i analizy realizacji „Planu finansowego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na rok 2017”,
- przyjęcia „Sprawozdania dotyczącego stopnia zgodności Banku z Zasadami Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych za rok 2016”,
- akceptacji "Strategii Zarządzania Ryzykiem w Polskim Banku Spółdzielczym" oraz pozostałych regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem,
- analizy ustaleń i wniosków w obszarze efektywności zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- monitorowania i sprawozdawania realizacji Programu Postępowania Naprawczego, Planu naprawy, Programu redukcji kosztów ,
- realizacji zaleceń pokontrolnych i poaudytowych.

Najważniejsze działania wdrożone w 2017 roku:

- **Opracowanie i akceptacja „Planu Naprawy PBS w Ciechanowie na lata 2017-2022”.**
Plan obejmuje kompleksowe działania naprawcze w obszarach: struktury organizacyjnej Banku, polityki informacyjnej Banku, odbudowania kapitałów do odpowiedniego poziomu funduszy własnych oraz odbudowanie wskaźników kapitałowych w celu budowy bezpieczeństwa finansowego banku, utrzymania płynności, poprawy procesu identyfikacji i pomiaru ryzyka związanego z udzielaniem kredytów, osiągnięcia wskaźników ekonomicznych na poziomie umożliwiającym przystąpienie do Systemu Ochrony Instytucjonalnej SGB.

- **Opracowanie i wdrożenie Programu redukcji kosztów PBS w Ciechanowie na lata 2017–2022.**
Zarząd Banku dokonał szczegółowej analizy kosztów działania Banku i rozpoczął procesy optymalizacji kosztowej, zarówno w zakresie wynagrodzeń jak i kosztów ogólnego zarządu. Zarząd Banku opracował program redukcji kosztów działania Banku, mający na celu dostosowanie poziomu kosztów działania do zmienionej skali działania Banku określonej jego sumą bilansową. Głównymi założeniami programu to plan restrukturyzacji zatrudnienia, eliminacja kosztów działania banku, które nie mają bezpośredniego wpływu na zdolność banku do osiągania przychodów oraz ograniczenie wybranych kosztów działania do niezbędnego minimum. Program przyczynił się do obniżenia kosztów działania Banku.

- **Opracowanie oraz wdrożenie planu restrukturyzacji zatrudnienia w Banku.**
Plan został zrealizowany w I kwartale 2017 roku oraz przyczynił się do obniżenia kosztów działania Banku.

- **Przeprowadzenie reorganizacji procesu ryzyka kredytowego oraz pełna aktualizacja akcji kredytowej.**

W 2017 r. odbywały się również spotkania Zarządu i Kadry Kierowniczej, których tematem była sytuacja ekonomiczna Banku oraz ocena wyników finansowych wypracowanych w poszczególnych placówkach banku.

RADA NADZORCZA

W okresie od 01.01.2017 roku do 17.01.2017 roku Rada Nadzorcza Banku działała w następującym składzie:

- Marek Komorowski - Zastępca Przewodniczącego RN
- Paweł Brudnicki - Sekretarz RN
- Jerzy Przeorek - Członek RN

- Włodzimierz Władysław Bartkowski - Członek RN
- Mirosława Damięcka - Członek RN
- Leonard Napiórkowski - Członek RN
- Mirosław Ruszczyński - Członek RN

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 17.01.2017r. dokonano wyboru nowego Prezydium Rady Nadzorczej, w skład którego weszły następujące osoby:

1. Marek Komorowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej
2. Jerzy Przeorek – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
3. Mirosława Damięcka – Sekretarz Rady Nadzorczej.

W dniu 10 kwietnia 2017r. rezygnację z członkostwa w Radzie Nadzorczej złożył Pan Jerzy Przeorek – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej.

Podczas Zebrania Przedstawicieli, które odbyło się 19 kwietnia 2017r. rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej złożył Pan Mirosław Ruszczyński. W wyniku przeprowadzonych wyborów uzupełniających do Rady Nadzorczej dołączyli: Pan Andrzej Machaj i Pan Jerzy Bujnowski.

Od 19 kwietnia 2017r. oraz do dnia niniejszego sprawozdania Rada Nadzorcza pracowała w składzie:

- Marek Komorowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- Mirosława Damięcka – Sekretarz Rady Nadzorczej
- Włodzimierz Bartkowski – Członek Rady Nadzorczej
- Paweł Brudnicki – Członek Rady Nadzorczej
- Jerzy Bujnowski – Członek Rady Nadzorczej
- Andrzej Machaj – Członek Rady Nadzorczej
- Leonard Napiórkowski – Członek Rady Nadzorczej

Na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 30 maja 2017r. odbyły się wybory Zastępcy Przewodniczącego Rady Nadzorczej, w wyniku których Zastępcą został wybrany Pan Jerzy Bujnowski. W związku z powyższym od 30 maja 2017r. do chwili obecnej w skład Prezydium Rady wchodzi:

- a. Marek Komorowski – Przewodniczący Rady Nadzorczej
- b. Jerzy Bujnowski – Zastępca Przewodniczącego Rady Nadzorczej
- c. Mirosława Damięcka – Sekretarz Rady Nadzorczej.

Posiedzenia Rady Nadzorczej Banku odbywały się stosownie do potrzeb.

W ciągu 2017 roku odbyło się 20 protokołowanych posiedzeń, na których podjęto 166 uchwał.

Do najważniejszych spraw poruszanych na posiedzeniach Rady Nadzorczej należało:

- zatwierdzenie strategii działania Banku oraz zasad zarządzania ryzykiem, zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz adekwatnością kapitałową, a także innych procedur o charakterze strategicznym dla Banku,
- ocena realizacji strategii i polityk zarządzania ryzykiem i adekwatnością kapitałową,
- analiza planów kontroli wewnętrznej oraz analiza ustaleń i wniosków z przeprowadzonych kontroli, inspekcji i audytów,
- wybór firmy audytorskiej do badania sprawozdania finansowego,
- zatwierdzenie Planu Naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na lata 2017-2022,
- zatwierdzenie "Strategii Zarządzania Ryzykiem w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie",
- zatwierdzenie Planu Finansowego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na rok 2017 i kontrola jego wykonania,
- analiza wyników ekonomiczno-finansowych i sytuacji Banku,
- opiniowanie projektów uchwał oraz materiałów na Zebranie Przedstawicieli,
- zatwierdzenie Regulaminu Zebrań Grup Członkowskich,
- analiza spraw udziałowych,
- dokonanie oceny stosowania przez bank "Polityki Ładu Korporacyjnego w PBS w Ciechanowie" w roku 2016,
- dokonanie oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności,
- dokonanie oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- dokonanie oceny systemu zarządzania ryzykiem,
- monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- powołanie Komitetu Audytu Rady Nadzorczej, przyjęcie Regulaminu Komitetu Audytu,
- kwartalna ocena sytuacji banku, w tym również kredytów trudnych,
- opiniowanie wierzytelności mających podlegać sprzedaży, klasyfikowanych do kategorii ryzyka „stracone”, będących przedmiotem dochodzenia Zespołu Wierzytelności Trudnych,
- zatwierdzanie struktury organizacyjnej Banku oraz strategii i polityk normujących pracę w Banku,
- oceny funkcjonującej w Banku polityki wynagradzania,
- zapoznawanie się ze sprawozdaniami Zarządu oraz ocena efektów pracy Zarządu,
- ocena kwalifikacji Zarządu i poszczególnych członków Zarządu,
- powołanie na Członka Zarządu pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu Pana Andrzeja Kopec,
- analiza działalności oddziałów Banku,

- realizacja pozostałych obowiązków Rady Nadzorczej zgodnie ze statutowymi kompetencjami.

W ramach Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie w roku 2017 pracowała Komisja Rewizyjna, której podstawowym działaniem była kontrola działalności Zarządu Banku.

W okresie od 01.01.2017r. do 26.01.2017r. w skład Komisji Rewizyjnej wchodziło następujących członków Rady:

- Paweł Brudnicki - Przewodniczący
- Włodzimierz Władysław Bartkowski - Zastępca Przewodniczącego.

Podczas posiedzenia Rady Nadzorczej w dniu 26.01.2017r. podjęto uchwałę w sprawie wyboru Mirosławy Damięckiej do pełnienia funkcji Przewodniczącej Komisji Rewizyjnej Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie oraz uchwałę w sprawie wyboru Włodzimierza Bartkowskiego do pełnienia funkcji Zastępcy Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

W związku z powyższym od 26.01.2017r. do 31.12.2017r. oraz do dnia niniejszego sprawozdania Komisja Rewizyjna pracuje w składzie:

- Mirosława Damięcka - Przewodnicząca
- Włodzimierz Bartkowski - Zastępca Przewodniczącego.

Bank, dostosowując swoje działanie do Ustawy z dnia 11.05.2017r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, powołał Komitet Audytu, co miało miejsce na posiedzeniu Rady Nadzorczej w dniu 09.10.2017r. Tego samego dnia Rada Nadzorcza przyjęła „Regulamin Komitetu Audytu w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie”, powierzyła poszczególne kompetencje Komitetowi oraz dokonała weryfikacji kandydatów, a następnie powołania poszczególnych Członków Komitetu.

Powołany w dniu 09.10.2017r. skład Komitetu Audytu przedstawia się następująco:

- Mirosława Damięcka - Przewodnicząca
- Włodzimierz Bartkowski - Członek
- Jerzy Bujnowski - Członek.

Do końca 2017 roku oraz do dnia niniejszego sprawozdania Komitet Audytu działał w niezmiennym składzie.

W 2017 roku odbyły się 3 protokołowane posiedzenia Komitetu Audytu, na których podjęto 17 uchwał. Do najważniejszych spraw poruszanych na posiedzeniach Komitetu Audytu należało:

- przyjęcie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badania oraz polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane

- z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie,
- przyjęcie procedury wyboru firmy audytorskiej w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie,
  - wydanie rekomendacji dla Rady Nadzorczej w przedmiocie wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzenia badań sprawozdania finansowego Banku za rok obrotowy 2018 oraz 2019 oraz przeglądu sprawozdań finansowych wg stanu na dzień 30.06.2018r. oraz 30.06.2019r.,
  - ocena adekwatności i skuteczności funkcjonującego w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie systemu zarządzania ryzykiem braku zgodności wg stanu na dzień 30.06.2017r. - za I półrocze 2017r. (ocena za I półrocze 2017r.),
  - udzielenie rekomendacji dla Rady Nadzorczej w przedmiocie zatwierdzania raportów i sprawozdań dotyczących systemu kontroli wewnętrznej, ryzyka braku zgodności oraz systemu zarządzania ryzykiem.

ZEBRANIE PRZEDSTAWICIELI

W 2017 roku Zebranie Przedstawicieli odbyło się dwukrotnie: w dniu 19.04.2017 roku i 28.06.2017r.

W Zebraniu Przedstawicieli dnia 19.04.2017r. wzięło udział 32 spośród 38 delegatów wybranych na Zebraniach Grup Członkowskich.

W trakcie Zebrania Przedstawicieli podjęto uchwały m.in. w sprawach:

- rozpatrzenia i przyjęcia Wystąpienia polustracyjnego Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im F. Stefczyka w Warszawie z dnia 16.01.2017r.,
- przeprowadzenia wyborów uzupełniających członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,
- dokonania uprzedniej oceny indywidualnej kandydatów na członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

W Zebraniu Przedstawicieli dnia 28.06.2017r. wzięło udział 35 spośród 40 delegatów wybranych na Zebraniach Grup Członkowskich.

W trakcie Zebrania Przedstawicieli podjęto uchwały m.in. w sprawach:

- pokrycia straty bilansowej za rok 2016 i lata ubiegłe 2014-2015,
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie za 2016 rok,
- zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej za 2016 rok,
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie za 2016 rok,

- udzielenia absolutorium członkom Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,
- odwołania Andrzeja Kopeć z Zarządu Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,
- określenia najwyższej sumy zobowiązań,
- oceny kwalifikacji Członków Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,
- kolegialnej oceny kwalifikacji Rady Nadzorczej Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,
- oceny polityki wynagradzania w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie za rok obrotowy podlegający ocenie (poprzedni rok obrotowy),
- zmian w Statucie Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie polegających na dodaniu §14 ust.2 pkt 27, wykreśleniu §23 pkt 4 oraz zmianie §21 ust. 9, oraz dotyczących trybu informowania o terminie, miejscu i porządku obrad Zebrań Grup Członkowskich,
- zbycia nieruchomości będących własnością Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

4. Dane o strukturze organizacyjnej

Podstawową strukturę organizacyjną Banku od 01.07.2017r. tworzą:

- Centrala,
- Oddziały: Ciechanów, Bodzanów, Mława, Żuromin, Płońsk, Przasnysz,
- Filie: Sierpc, Regimin, Płock.

Zmiany w strukturze organizacyjnej:

Regulamin organizacyjny został uchwalony:

- 1) Uchwałą Zarządu nr 15/2017 z dnia 26.01.2017r. oraz zatwierdzony Uchwałą Rady Nadzorczej nr 22/2017 z dnia 26.01.2017r.,
- 2) Uchwałą Zarządu nr 119/2017 z dnia 23.05.2017r. oraz zatwierdzony Uchwałą Rady Nadzorczej nr 77/2017 z dnia 24.05.2017r.

Nowy regulamin organizacyjny przedstawia następujące zmiany w strukturze:

- Oddział w Płocku zmieniono w Filię i przyporządkowano w strukturze organizacyjnej pod Oddział w Bodzanowie,
- Zlikwidowano Filie w Ojrzeniu oraz Głinojecku,
- Zlikwidowano Punkty Kasowe: Pułtusk nr 1, WORD Ciechanów, Nowy Dwór Mazowiecki,

- Przesunięcie Zespołu Obsługi Informatycznej do pionu członka Zarządu do Spraw Kredytowych i Operacji,
- Przesunięcie Zespołu Ryzyka Bankowego i Zespołu Monitoringu do pionu nadzoru ryzyk istotnych, czyli do podległości Prezesa Zarządu, co wynika z zaleceń poaudytowych SGB-Banku S.A., który wskazał na nieprawidłowe umiejscowienie i naruszenie uchwały 258 KNF,
- Podział realizowanych w Banku zadań, który zapewnia niezależność funkcji pomiaru, monitorowania i kontrolowania ryzyka od działalności operacyjnej, z której wynika podejmowanie ryzyka przez Bank,
- Realizowanie przez Zespół Administracji zadań stricte administracyjnych,
- W strukturze Zespołu Wierzytelności Trudnych wyodrębnione zostało stanowisko do spraw zabezpieczeń,
- Połączenie dotychczasowego Zespołu Finansowo-Księgowo-Rozliczeniowego/Archiwum z Zespołem Sprawozdawczości i Informacji Zarządczej,
- Realizowanie przez Zespół Produktów Bankowych zadań związanych z marketingiem,
- Powstanie Zespołu Produktów Bankowych i Marketingu,
- Wyodrębnienie w strukturze Zespołu Produktów Bankowych i Marketingu stanowiska do spraw produktów wymiany walutowej.

5. Dane dotyczące przyjętych norm (zasad) postępowania

W Banku stosowane są następujące normy (zasady) lub inne wewnętrzne kodeksy (regulaminy) postępowania:

- Kodeks Etyki Bankowej,
- Zasady ładu korporacyjnego

II. CHARAKTERYSTYKA DZIAŁALNOŚCI BANKU (rynek, produkty, umowy)

1. Otoczenie makroekonomiczne

1) W zakresie czynników zewnętrznych:

- a) Stabilny wzrost aktywności ekonomicznej w strefie euro,
- b) Pozostawanie podstawowych stóp procentowych EBC na stabilnym poziomie,
- c) Stabilna perspektywa koniunktury gospodarczej w USA,
- d) Umiarkowana presja inflacyjna w USA,

2) W zakresie czynników wewnętrznych:

- a) Stabilna koniunktura w Polsce ze wzrostem PKB na poziomie 3-4%,

- b) Pozostawianie podstawowych stóp procentowych NBP na niezmiennym poziomie przynajmniej do końca 2019r.
- c) Dalsze zaostrzanie polityki kredytowej przez banki oraz brak istotnych zmian wielkości popytu na kredyty dla przedsiębiorstw i kredyty konsumpcyjne,
- d) Narastające ryzyka w niektórych sektorach gospodarki, zwłaszcza w budownictwie.

Ponadto, na bieżącą i przyszłą koniunkturę oddziaływać będą:

1. Wzrost zasobności gospodarstw domowych związany z programem 500+ i silniejszym złotym,
2. Niskie, w stosunku do inflacji, oprocentowanie depozytów generujące ryzyko wycofywania, środków z banków i przeznaczania ich na konsumpcję,
3. Skala i tempo absorpcji środków z UE,
4. Dostosowania płacowe wynikające z łatwiejszego dostępu do rynków pracy w UE obywateli Ukrainy,
5. Możliwość negatywnych zdarzeń na zagranicznych rynkach finansowych,
6. Problemy strukturalne UE.

Należy również zwrócić uwagę na niepewność odnośnie polityki gospodarczej rządu i otoczenia zewnętrznego, długookresowe ryzyka dla polskiej gospodarki związane ze zmniejszaniem się środków z UE po 2020 r., pogarszającą się demografią i wzrost wydatków na emerytury.

Tabela 1. Prognozowane założenia makroekonomiczne

Prognoza dla:	2018r.	2019r.
Średnioroczny PKB	3,7%	3,4%
Średnioroczna inflacja CPI	2,0%	2,3%
Stopa bezrobocia	6,7%	6,1%
Wzrost wynagrodzeń	4,6%	5%
Średnioroczna stopa referencyjna NBP	1,63%	1,63%
Kurs średni EUR/PLN	4,2	4,2

Na podstawie danych:

1. Biuletynu Progностycznego SGB – Bank S.A. 2018
2. Prognozy wskaźników makroekonomicznych, stóp procentowych i kursów walut NBP

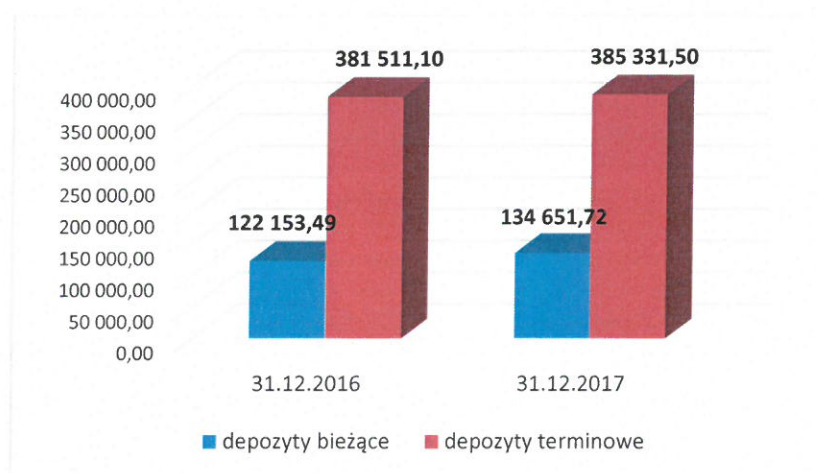
2. Opis branży i przedmiot działalności Banku

2.1. Podstawowe obszary działalności Banku

Działalność depozytowa

Na dzień 31.12.2017 r. w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie nastąpił przyrost depozytów terminowych w porównaniu do 31.12.2016 r. o kwotę 3 820,40 tys. zł tj. 1,00% oraz depozytów bieżących o kwotę 12 498,23 tys. zł tj. 10,23%.

Zmiany depozytów wraz z ich podziałem na terminowe i bieżące, przedstawia poniższy wykres:

*Dane nie zawierają kwoty kaucji

Na koniec grudnia 2017 roku na rachunkach bieżących zdeponowano 134 651,72 tys. zł, natomiast na rachunkach terminowych 385 331,50 tys. zł, z czego ok. 384 902 tys. zł stanowiły depozyty sektora niefinansowego, a 429 tys. zł depozyty jednostek budżetowych.

Stan depozytów terminowych oraz bieżących wzrósł w stosunku do końca 2016 roku o ok. 3,24%. Szybszy wzrost depozytów bieżących przyczyni się do pozyskania tańszego źródła finansowania kredytów.

W celu utrzymania bazy depozytowej na bezpiecznym poziomie, Bank wprowadzał do oferty nowe produkty depozytowe dostosowane do oczekiwań klientów. W roku 2017 do oferty Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie wprowadzono następujące produkty depozytowe:

- Złota Lokata 2017 – lokata 3-miesięczna z oprocentowaniem stałym, przeznaczona dla klientów indywidualnych,
- Lokata terminowa Super PBSiak – 12 miesięczna lokata progresywna z oprocentowaniem stałym, przeznaczona dla klientów indywidualnych,
- Lokata terminowa na szóstkę – lokata 6 miesięczna z oprocentowaniem stałym przeznaczona dla klientów indywidualnych,

- Lokata terminowa 3-miesięczna - lokata 3 miesięczna z oprocentowaniem stałym przeznaczona dla klientów indywidualnych,
- Konto na dobry początek - rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy dla klientów indywidualnych od 13 do 25 roku życia,
- Konto dla seniorów - rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy dla klientów indywidualnych od 18 do 25 roku życia,
- Konto za złotówkę - rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy dla klientów indywidualnych,
- Konto VIP - rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy dla klientów indywidualnych, opłata miesięczna 50 zł. Opłata za prowadzenie rachunku w wysokości 0,00 zł obowiązuje po spełnieniu jednego z poniższych warunków:
  - stan lokat Posiadacza rachunku w Banku jest nie niższy niż 100 000,00 zł lub równowartość tej kwoty w innej walucie,
  - rachunek Posiadacza w poprzednim miesiącu kalendarzowym został uznany na łączną kwotę nie niższą niż 5 000,00 zł,
  - w przypadku osób będących udziałowcem Banku, przy czym opłata 0,00 zł obowiązuje przez okres 24 miesiące licząc od dnia pierwszego skorzystania z oferty.

Kontynuowana była również sprzedaż następujących lokat w Oddziale Internetowym:

- e-lokata zielona - 3-miesięczna lokata z oprocentowaniem zmiennym, dostępna dla klientów indywidualnych,
- e-lokata granatowa - 6-miesięczna lokata z oprocentowaniem zmiennym, przeznaczona dla klientów indywidualnych,
- e-lokata oranżowa - 3-miesięczna lokata z oprocentowaniem zmiennym dostępna dla klientów indywidualnych.

Największym zainteresowaniem klientów cieszyła się promocyjna Złota Lokata 2017, która jest już „sztandarowym” produktem depozytowym oferowanym przez Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie. Środki zdeponowane na 17 edycji tej lokaty stanowią ok 22,5% wszystkich depozytów terminowych Banku wg. stanu na dzień 31.12.2017 r. Wpływ na preferencje klientów, oprócz korzystnego oprocentowania, ma również fakt, iż klienci spełniający dodatkowe warunki dotyczące okresu utrzymywania wkładu biorą udział w loterii promocyjnej. W 2017 roku nagrodami były cztery samochody osobowe Skoda Citigo.

Pozostałe lokaty, wprowadzane do oferty Banku w zależności od bieżących potrzeb, również charakteryzują się dużym zainteresowaniem deponentów. Produkty depozytowe oferowane w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie uzyskały uznanie klientów szczególnie ze względu

na atrakcyjne oprocentowanie, okres deponowania dostosowany do potrzeb klientów oraz bezpieczeństwo deponowanych środków.

Powyższe dane dotyczące działalności depozytowej mogą świadczyć i utwierdzać w przekonaniu, iż Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie jest jednostką wychodzącą naprzeciw oczekiwaniom klientów, odpowiednio reagującą na potrzeby rynku i klientów przy jednoczesnym zachowaniu maksymalizacji bezpieczeństwa zdeponowanych środków.

Działalność kredytowa

Działalność kredytowa banku koncentrowała się na:

- prowadzeniu umiarkowanej i usystematyzowanej działalności,
- pełnej obsłudze dotychczasowych klientów,
- udzielaniu kredytów wiarygodnym kredytobiorcom.

Na dzień 31.12.2017r. kredyty podmiotów niefinansowych i jednostek budżetowych nominalnie osiągnęły poziom 448 827,15 tys. zł, natomiast rok 2016 zakończył się stanem kredytów na poziomie 624 711,37 tys. zł co daje dynamikę 71,85%.

Zobowiązania pozabilansowe z tytułu niewykorzystanych kredytów oraz udzielonych gwarancji bankowych wg stanu na 31.12.2017 r. wyniosły 28 979 tys. zł. W stosunku do 31.12.2016 r. nastąpił spadek o 42,84%.

Wartość kredytów w sytuacji normalnej i pod obserwacją nominalnie, wg stanu na 31.12.2017r., wynosiła 207 330, 77 tys. zł, co stanowiło 46,19% ogólnej kwoty udzielonych kredytów. Kredyty zagrożone nominalnie wynosiły 241 496, 38 tys. zł i stanowiły 53,81% ogólnej kwoty kredytów.

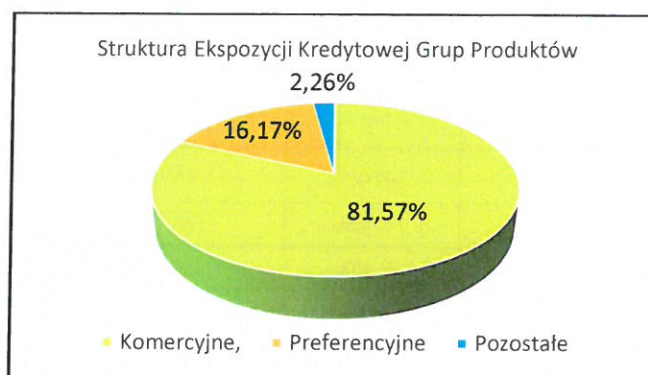
Wg stanu na 31.12.2017 r. w obsłudze znajdowały się 3 191 umowy kredytowe i umowy gwarancji bankowych, przy średniej kwocie na umowę na poziomie 153,62 tys. zł.

W 2017r. Bank prowadził ograniczoną działalność kredytową ze względu na konieczność poprawy wskaźników płynności. W pierwszych miesiącach roku 2017 Bank nie udzielał kredytów nowym klientom. W II kwartale br. (od 20.06.2017r.) Bank wznowił akcję kredytową. Wznowienie akcji kredytowej nastąpiło przy założeniach opracowanego Planu Naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na lata 2017-2022, tj.:

- udzielanie kredytów dla osób fizycznych, małych i średnich firm w kwotach nie wyższych niż 500 tys. zł łącznego zaangażowania, odstępstwa od tej zasady wymagały zgody Zarządu Banku.

W ramach akcji kredytowej w danym okresie zawartych zostało 148 umów kredytowych na łączną kwotę 6 198, 01 tys. zł.

Na dzień 31.12.2017 r. kredyty komercyjne stanowiły 81,57% ogólnej kwoty, kredyty preferencyjne 16,17% obliża kredytowego, zaś pozostałe kredyty 2,26%.

Wśród kredytów komercyjnych (2107 umów na łączną kwotę 389 728 tys. zł) kwotowo dominowały kredyty inwestycyjne – 173 593 tys. zł oraz kredyty obrotowe w rachunku kredytowym – 82 407 tys. zł, zaś ilościowo kredyty konsumpcyjne – 588 umów (średnio 49,24 tys. zł).

Kredyty preferencyjne to 933 umowy na łączną kwotę 77 264 tys. zł.

W strukturze podmiotowej obligacji kredytowego Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie przeważają kredyty udzielone przedsiębiorstwom i spółkom prywatnym oraz rolnikom, które stanowią odpowiednio 41,58% i 24,68%. Na trzecim miejscu plasują się kredyty udzielone przedsiębiorcom indywidualnym 16,37%, a następnie osobom fizycznym 14,49%. Pozostałe grupy podmiotów stanowią znikomy udział w strukturze obligacji kredytowego.

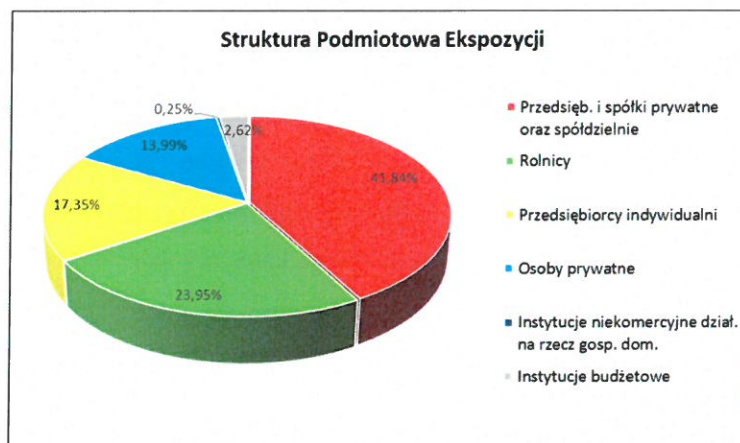
Wg stanu na 31.12.2016r. w strukturze podmiotowej dominowały przedsiębiorstwa i spółki prywatne oraz przedsiębiorcy indywidualni, które stanowiły odpowiednio 42,75% i 20,94%.

Struktura należności od sektora niefinansowego i budżetowego nominalnie (w tys. zł) na dzień 31.12.2017r.

Podmiot	stan zadłużenia w tys. zł. nominalnie	%	w tym zagrożone nominalnie	%
Przedsięb.i spółki państwowe	0	0,00%	0	0
Przedsięb. i spółki prywatne oraz spółdzielnie	186 638	41,58%	142 754,51	59,11%
Rolnicy	110 756	24,68%	28 427,97	11,77%
Przedsiębiorcy indywidualni	73 457	16,37%	38 813,28	16,07%
Osoby prywatne	65 055	14,49%	21 550,63	8,92%
Instytut. niekomerc. dział. na rzecz gospod. domowych	961	0,21%	0,00	0,00%
Budżet	11 960	2,66%	9 950,00	4,12%
Instytut. pośrednictwa finansowego	0	0,00%	0,00	0,00%
Ogółem	448 827	100,00%	241 496,38	100,00%

*Sprawozdanie z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

Segmenty według FINREP	Ekspozycja bilansowa	Ekspozycja pozabilansowa	Ekspozycja ogółem	Udział w ogólnej ekspozycji Banku
Przedsięb. i spółki państwowe	0	0	0	0,00%
Przedsięb. i spółki prywatne oraz spółdzielnie	186 638	13 299	199 937	41,84%
Rolnicy	110 756	3 688	114 444	23,95%
Przedsiębiorcy indywidualni	73 457	9 430	82 887	17,35%
Osoby prywatne	65 055	1 784	66 839	13,99%
Institucje niekomercyjne dział. na rzecz gosp. dom.	961	240	1 201	0,25%
Institucje budżetowe	11 960	538	12 498	2,62%
Institucje pośrednictwa finansowego	0	0	0	0,00%
Ogółem	448 827	28 979	477 806	100%

Na dzień 31.12.2017r. w Banku funkcjonowało 151 gwarancji bankowych na łączną kwotę 10 814,00 tys. zł, a wg stanu na 31.12.2016r. 220 gwarancji bankowych na łączną kwotę 16 210,28 tys. zł, co daje dynamikę 66,71%.

W strukturze gwarancji bankowych przeważają gwarancje udzielone przedsiębiorstwom i spółkom prywatnym oraz przedsiębiorcom indywidualnym i stanowią odpowiednio 76,63% i 23,37%. Wg stanu na 31.12.2016 r. struktura przedstawiała się następująco: przedsiębiorstwa i spółki prywatne 77,27%, przedsiębiorcy indywidualni 20,44%.

Pozostała działalność

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie prowadzi działalność dewizową, dzięki której klienci mogą być obsługiwani kompleksowo. Działalność dewizowa jest traktowana jako element uzupełniający do oferty złotowej, pożądana z przyczyn marketingowych, oczekiwana przez klientów lecz nie stanowiąca bezpośredniego źródła dochodów Banku. Oferowane przez Bank produkty

dewizowe, to skup i sprzedaż walut obcych, pośrednictwo w dokonywaniu rozliczeń w kraju z nierezydentami, wykonywanie transferów zagranicznych, otwieranie i prowadzenie rachunków bieżących oraz walutowych lokat terminowych.

Działalność marketingowa

Wizerunek i marka

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie prowadził w 2017 r. kampanie marketingowe i wizerunkowe skierowane zarówno do obecnych jak i nowych klientów. Efekty działalności wizerunkowej są widoczne we wszystkich placówkach banku.

Znaczące miejsce w filozofii działania PBS w Ciechanowie w 2017 roku zajmowała idea biznesu społecznie odpowiedzialnego. Społecznie odpowiedzialny wymiar aktywności banku realizowany był przez wsparcie finansowe lokalnych inicjatyw i przedsięwzięć, m.in. takich jak dożynki w gminach: Ciechanów, Przasnysz, Wieczfnia Kościelna, Lisewo.

Reklama, sponsoring i wsparcie środowisk lokalnych

Reklama PBS w Ciechanowie obejmowała następujące kanały:

- ulotki formatu DL, plakaty formatu A2, A4, A3,
- reklamę w witrynach okiennych placówek Banku,
- stojaki na ulotki do stoisk wystawienniczych,
- standy reklamowe,
- gadzety reklamowe,
- bankową witrynę internetową (stronę internetową),
- system BSTV,
- informację podawaną na wyciągach bankowych,
- reklamy wielkoformatowe na budynku centrali Banku oraz na powierzchniach wynajmowanych,
- reklamę w lokalnej prasie,
- reklamę w bankomatach,
- reklamę na Facebook.

W 2017 roku, wspierane były lokalne inicjatywy kulturalne, sportowe i edukacyjne. PBS w Ciechanowie wspierał finansowo również instytucje, z którymi związany jest od wielu lat, jednak w ograniczonym zakresie.

Otrzymane nagrody i wyróżnienia

26 kwietnia 2017 r. w Mrągowie – Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie znalazł się na 3 miejscu, wśród banków, za osiągnięcie przypisu składki z ubezpieczeń – Concordia Ubezpieczenia .

2.2. *Podstawowe produkty i usługi oferowane przez Bank*

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie w 2017 roku posiadał w swojej podstawowej ofercie rachunki zarówno dla klientów indywidualnych, jak i instytucjonalnych. Do pierwszej grupy klientów dedykowane jest konto na dobry początek, konto za złotówkę, dla seniorów oraz konto VIP, od sierpnia 2017 r. Bank w swojej ofercie posiada także rachunek dedykowany klientom z segmentu non-profit. W 2018 r., planowane jest przekształcenie oferty rachunków dla Klientów instytucjonalnych. Klienci Banku mogą korzystać również z usług, takich jak usługi bankowości elektronicznej czy usługi kart płatniczych, zapewniających stały dostęp do środków zgromadzonych na rachunku bez konieczności odwiedzania placówek Banku. Ponadto Klienci mogą korzystać z aplikacji portfel SGB, która umożliwia płacenie kartą mobilną.

Obok rachunków, Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie oferuje swoim Klientom lokaty terminowe, w tym również lokaty zakładane za pośrednictwem CBP (Customer Banking Platform) oraz Oddziału Internetowego, które cieszą się niesłabnącym zainteresowaniem klientów od momentu wprowadzenia produktu do oferty Banku.

W 2017 roku, podobnie jak w latach poprzednich, największym zainteresowaniem Klientów cieszyła się lokata promocyjna Złota Lokata 2017, która jest już „tradycyjnym” produktem depozytowym oferowanym przez Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie, połączonym z loterią promocyjną, w której do wygrania są atrakcyjne nagrody rzeczowe.

Ponadto w celu zwiększenia bazy kredytowej osób fizycznych, 01.08.2017 r. wprowadzono do oferty produktowej kredyt gotówkowy „Na każdą okazję”. Ze względu na oczekiwania Klientów, produkt ten został zmodernizowany, a zamiany wprowadzono od 25.10.2017 r. Klient może teraz wybrać, czy chce zapłacić wyższą prowizję i niższe oprocentowanie lub niższą prowizję i wyższe oprocentowanie, co sprawia że produkt jest bardziej elastyczny. Ponadto trwały prace zakończone wprowadzeniem w 2018r. pożyczki hipotecznej do oferty kredytowej dla osób fizycznych.

3. *Informacje o zmianach na rynku, z uwzględnieniem podziału na podmioty*

3.1. *Klienci – rok 2017*

Wśród Klientów Banku dominującą rolę odgrywały osoby fizyczne, których depozyty stanowiły 97,00% depozytów terminowych (bez kaucji) oraz 84,43% ogólnej liczby depozytów (nie uwzględniając odsetek).

Wśród produktów najchętniej wybieranych przez Klientów Banku dominowała lokata 3-miesięczna Złota Lokata 2017.

Innymi produktami, które cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony Klientów, były Lokata Super PBSiak oraz lokata na szóstkę, dostępne w ofercie od 01 sierpnia 2018 r.

Bank koncentrował się na obsłudze Klientów m.in. z powiatów ciechanowskiego, mławskiego, przasnyskiego, żuromińskiego, sierpeckiego, plockiego. Realizując swoją strategię, Bank koncentruje się głównie na obsłudze Klientów indywidualnych, rolników oraz małych i średnich przedsiębiorstw.

4. Informacje o umowach znaczących dla działalności Banku, w tym umowach ubezpieczenia, współpracy lub konsorcjach

4.1. Umowy ubezpieczenia

Bank posiada umowę agencyjną zawartą z MACIF Życie TUW w Warszawie, na podstawie której jest ubezpieczającym w ubezpieczeniu na życie Acti Finanse 3. Ubezpieczenie na życie dotyczy wszystkich rodzajów kredytów w kwocie do 3 mln złotych. Ubezpieczonymi mogą być osoby w wieku od 18 do 70 lat.

Pakiet ubezpieczeń jest rozszerzony o indywidualne ubezpieczenia na życie dla wszystkich klientów Banku – pakiet ACTI Ochrona i ACTI Ochrona Bezpieczeństwo. Ubezpieczenia w ramach pakietu ACTI OCHRONA mogą być zawierane z osobami w przedziale wiekowym 18 – 75 lat.

Bank, na podstawie zawartych umów agencyjnych, współpracuje także z:

- 1) Wielkopolskim Towarzystwem Ubezpieczeń Życiowych i Rentowych Concordia Capital SA z siedzibą przy ul. św. Michała 43 w Poznaniu,
- 2) Concordia Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą przy ul. św. Michała 43 w Poznaniu.

W ramach prowadzonej współpracy w zakresie bancassurance Klienci Banku mogą korzystać z większości oferowanych przez ubezpieczycieli produktów. Wszystkie ubezpieczenia „Życie Komfort” zawierane są w celu zabezpieczenia zobowiązań wynikających z umów kredytu lub pożyczki.

W ofercie ubezpieczeniowej znajduje się również cała gama ubezpieczeń majątkowych – Concordia Plus” (ubezpieczenie domów, mieszkań, ruchomości domowych, stałych elementów budynku i odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym), poszerzona o możliwość ubezpieczenia budynków gospodarskich dla rolników (Pakiet „Agro”) oraz maszyn i urządzeń do produkcji rolnej (Pakiet „Agro Premium”). Produktem kierowanym do rolników są również ubezpieczenia upraw i zwierząt w gospodarstwie. Często oferowanym produktem jest „Concordia Auto” (ubezpieczenie samochodu w zakresie OC i AC).

W ramach oferowanej współpracy, firmy mogą korzystać zarówno z ubezpieczenia budynków, budowli, maszyn i urządzeń, jak również środków obrotowych czy nakładów inwestycyjnych.

Wszystkie produkty ubezpieczeniowe oferowane są przez przeszkolonych pracowników Banku posiadających certyfikat osoby fizycznej wykonującej czynności agencyjne (OFWCA). Pracownicy są obowiązani oferować klientom Banku szeroką gamę ubezpieczeń zarówno życiowych jak i majątkowych celem zwiększenia dochodów z działalności bancassurance, ale przede wszystkim obowiązani są kierować produkty dopasowane do potrzeb klienta.

4.2. Umowy współpracy z innymi bankami lub innymi podmiotami

Od 08.09.2011r. Bank współpracuje z Mennicą Polską w zakresie sprzedaży jej wyrobów.

4.3. Umowy Zrzeszenia

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie od 10 stycznia 2002 roku jest zrzeszony w Spółdzielczej Grupie Bankowej, którą tworzy SGB-Bank S.A. w Poznaniu oraz szereg innych banków spółdzielczych.

5. Główni konkurenci Banku

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie posiada uprawnienia do świadczenia swoich usług na terenie całego kraju. W rzeczywistości jednak jego działalność koncentruje się głównie na terenie północnego Mazowsza, gdzie zlokalizowane są placówki Banku. Wiodący Oddział oraz Centrala Banku zlokalizowane są na terenie Ciechanowa. W każdym mieście, w którym funkcjonują placówki PBS w Ciechanowie, mamy do czynienia z silną konkurencją ze strony banków komercyjnych oraz lokalnych banków spółdzielczych i instytucji parabankowych i SKOK-ów.

W samym tylko Ciechanowie, w którym mieści się Centrala Banku i który stanowi jednocześnie wiodącą jednostkę Banku, działają liczne konkurencyjne banki komercyjne, m.in. PKO BP S.A., Bank Zachodni WBK S.A., BGŻ -BNP Paribas S.A., Bank Poczty S.A., PKO S.A., Bank Millennium S.A., Euro Bank S.A., Getin Bank S.A., ING Bank Śląski S.A., Meritum Bank S.A., Raiffeisen Polbank S.A., Credit Agricole S.A., SKOK Stefczyka, Bank Spółdzielczy w Płońsku, Bank Spółdzielczy w Piszcu oraz Nest Bank. Tak duża konkurencja na lokalnym rynku wyznacza sposób postępowania i wywiera znaczący wpływ na kształt strategii rozwoju Banku.

6. Czynniki zewnętrzne

Czynniki mikrootoczenia

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie zrzeszony jest w Spółdzielczej Grupie Bankowej, świadczącej kompleksowe usługi, dzięki czemu może konkurować z bankami komercyjnymi

znajdującymi się na lokalnym rynku. Powiat ciechanowski to teren, na którym swoją działalność prowadzą małe przedsiębiorstwa, nie w pełni przygotowane do działania w warunkach gospodarki wolnorynkowej oraz małe i średnie gospodarstwa rolne rozwijające się lub znajdujące w trudnej sytuacji. Dlatego też bank posiada preferencyjne pakiety dla rolników oraz wiele atrakcyjnych produktów i usług dla pozostałych podmiotów i klientów indywidualnych. Bank oferuje produkty depozytowe i kredytowe o konkurencyjnym oprocentowaniu, które pozwalają przyciągać klientów. W następnych latach Bank planuje utrzymać pozycję na rynku lokalnym pozyskując nowych klientów poprzez dążenie do udoskonalania metod obsługi klientów, unowocześnianie systemów informatycznych i zaplecza sprzętowego oraz wprowadzanie nowych produktów bankowych.

Czynniki otoczenia rynkowego

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie jest jednym z najstarszych banków spółdzielczych w naszym kraju. Swoją działalność rozpoczął od roku 1899 jako Towarzystwo Wzajemnego Kredytu i z niewielkiej instytucji finansowej przekształcił się w nowoczesny, solidny i dynamicznie rozwijający się polski bank. Każdego dnia Bank konsekwentnie realizuje przyjętą misję polegającą na efektywnym zaspokajaniu potrzeb na usługi finansowe klientów indywidualnych i instytucjonalnych, będących właścicielami w środowisku lokalnym i ku jego pożytkowi, wspieranym kapitałowo i organizacyjnie przez bank wyższego szczebla, na zasadach biznesowych oraz współfinansujący politykę strukturalną państwa.

Podstawowym celem działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie jest wspieranie rozwoju gospodarczego środowisk lokalnych, kompleksowa obsługa finansowa firm działających na terenie miasta Ciechanowa i gmin oraz przedsiębiorstw działających w sektorze rolno-spożywczym. Bank stara się dostosować ofertę do potrzeb i wymagań rynku pamiętając o tym, że Klient wyznacza standardy obsługi.

7. Inne działania

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem, realizując długoterminową strategię rozwoju Banku, dokonano szeregu zmian w wielu istotnych obszarach funkcjonowania m.in. opracowano i wdrożono liczne ulepszenia w strukturze organizacyjnej oraz procedury zwiększające bezpieczeństwo, sprawność i efektywność działania Banku.

Można tu wymienić:

- bieżące zmiany w Regulaminie organizacyjnym Banku,
- opracowanie i wdrożenie nowego systemu motywacyjnego,
- wdrożenie programów racjonalizacji kosztów,
- kontynuowanie projektów w obszarze informatycznym.

Z istotnych dokonań w obszarze sprzedaży i marketingu należy odnotować rozszerzenie i lepsze dostosowanie oferty Banku do aktualnych wymogów klientów indywidualnych i instytucjonalnych. Bank odpowiadając na zapotrzebowanie rynku, skoncentrował się na poszerzaniu swojej oferty o coraz bardziej kompleksowe rozwiązania produktowe. Są to:

- Karta mobilna Visa (HCE)

Produkt został wprowadzony do oferty 23 marca 2017 r. Dzięki karcie mobilnej, możemy płacić np. za zakupy w sklepie, bez fizycznego posiadania karty – dokonujemy płatności kartą, znajdującą się w aplikacji,

- Złota Lokata 2017

Zarząd Banku z dniem 11.05.2017 r. wprowadził do oferty siedemnastą edycję terminowej lokaty oszczędnościowej funkcjonującej pod nazwą Złota Lokata 2017. Produkt charakteryzował się 3 miesięcznym okresem deponowania środków oraz stałym oprocentowaniem wynoszącym 2,00% w skali roku. Minimalny wkład wynosił 5 tys. zł. Produkt w sprzedaży dostępny był do 31.07.2017r. Sprzedaż lokaty połączona była z loterią promocyjną.

- Lokata Super PBSiak

12-miesięczna terminowa lokata oszczędnościowa przeznaczona dla klientów indywidualnych, charakteryzująca się oprocentowaniem stałym, progresywnym, która pozytywnie wpływa na wskaźnik płynności Banku, odnawialna. Produkt aktualnie dostępny w ofercie Banku.

- Lokata terminowa na szóstkę

Znajdująca się od 01.08.2017 r. w ofercie banku. Lokata przeznaczona dla klientów indywidualnych, charakteryzująca się 6-miesięcznym okresem zapadalności i oprocentowaniem stałym, odnawialna. Produkt aktualnie dostępny w ofercie Banku.

- Lokata terminowa 3-miesięczna

- Wprowadzona do oferty 10.11.2017 r., lokata nieodnawialna, 3 miesięczna z oprocentowaniem stałym. Sprzedawana w placówkach Banku oraz w CBP. Produkt aktualnie dostępny w ofercie Banku.

Z dniem 01.08.2017 r. wprowadzona została nowa oferta rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych dla Klientów indywidualnych. Połączono w niej sprzedaż rachunku z kartą i usługą bankowości elektronicznej. Jest to bardzo atrakcyjna cenowo i konkurencyjna oferta produktowa, mająca zachęcić nowych klientów do skorzystania z produktów banku poprzez elastyczne dopasowanie usług do potrzeb klienta, jak również utrzymanie dotychczasowych klientów poprzez cesję ze starych produktów na nowe rachunki.

W ramach oferty wyróżnia się:

- konto na dobry początek (rachunek wraz z kartą płatniczą i bankowością elektroniczną) za 0 zł, stan sprzedaży na koniec grudnia 2017r. – 41 szt.

- konto za złotówkę (rachunek wraz z kartą płatniczą i bankowością elektroniczną) za 1 zł/miesięcznie, stan sprzedaży na koniec grudnia 2017r. – 115 szt.,
- konto dla seniorów (rachunek wraz z kartą płatniczą) za 0 zł, stan sprzedaży na koniec grudnia 2017r. – 103 szt.
- konto VIP (rachunek wraz z kartą płatniczą i bankowością elektroniczną), stan sprzedaży na koniec grudnia 2017r. – 14 szt.

W celu zwiększenia bazy kredytowej osób fizycznych, 01.08.2017 r. wprowadzono do oferty produktowej kredyt gotówkowy „Na każdą okazję”. Ze względu na zwiększenie elastyczności produktu, kredyt ten został zmodernizowany, a zmiany zostały wprowadzone od 25.10.2017r. Klient może wybrać, czy chce zapłacić wyższą prowizję i niższe oprocentowanie lub niższą prowizję i wyższe oprocentowanie.

III. ZASOBY JEDNOSTKI

Zasoby kadrowe

Stan zatrudnienia w osobach/etatach na dzień bilansowy roku bieżącego i poprzedniego oraz jego zmiany przedstawiają się następująco:

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Rok poprzedni</i>	<i>Zatrudniono</i>	<i>Zwolniono</i>	<i>Rok bieżący</i>
<i>Liczba pracowników w osobach</i>	195	15	78	132
<i>Liczba pracowników wg etatów</i>	194,25	15	78	131,25

Struktura wiekowa pracowników Banku na dzień bilansowy roku bieżącego i poprzedniego:

<i>Wiek zatrudnionych pracowników</i>	<i>Liczba pracowników</i>	
	<i>Rok poprzedni</i>	<i>Rok bieżący</i>
<i>do 30 lat</i>	20	18
<i>od 31 – do 45 lat</i>	128	84
<i>od 46 – do 55 lat</i>	28	20
<i>ponad 55 lat</i>	19	10

W 2017 roku pracownicy Banku 251 razy uczestniczyli łącznie w 83 różnego rodzaju szkoleniach, kursach, seminariach i konferencjach.

IV. INFORMACJE na TEMAT POSIADANYCH WŁASNYCH UDZIAŁÓW/AKCJI

Bank nie posiada własnych udziałów/akcji.

V. CELE I RYZYKA

Cele strategiczne w odniesieniu do całego portfela kredytowego odnosiły się do:

- 1) zapewnienia stabilnego rozwoju optymalnego jakościowo portfela zapewniającego zachowanie równowagi pomiędzy dochodowością a bezpieczeństwem,
- 2) zakładanego, jednak nie zrealizowanego, podwyższania jakości całego portfela kredytowego Banku wyrażonego udziałem należności od sektora niefinansowego i jednostek rządowych i samorządowych z rozpoznaną utratą wartości (zagrożonych) według wartości brutto do należności ogółem od sektora niefinansowego i jednostek rządowych i samorządowych (nie więcej niż 10% do 31.12.2018 r.), wskaźnik jakości całego portfela kredytowego (nominalnie) wg stanu na 31.12.2017r. wyniósł 53,81%. Przyczyną wysokiego wskaźnika jakości kredytów było w szczególności przeklasyfikowanie kredytów do wyższych grup ryzyka w wyniku dokonanego przeglądu portfela kredytowego w 2016r., wstrzymanie akcji kredytowej do 19.06.2017r., z uwagi na dostosowywanie rozmiarów prowadzonej działalności do posiadanych funduszy własnych,
- 3) prowadzenia od 20.06.2017r. akcji kredytowej w ograniczonym zakresie, tj. pozyskiwanie nowych klientów o zaangażowaniu kredytowym do 500 tys. zł,
- 4) zakładanego udziału instrumentów finansowych w funduszach własnych - nie mógł przekroczyć 100% funduszy własnych, limit ten wg stanu na 31.12.2017 r. został przekroczony o 50,57%. Do końca marca 2018r. Bank utrzymywał wartość bonów pieniężnych w wysokości 75 000 tys. zł, tj. w wysokości przekraczającej kwotę funduszy własnych. W styczniu br. Bank uzyskał zgodę Zarządu SGB-Banku S.A. obowiązującą do 31.12.2018r. na cykliczne, cotygodniowe nabywanie instrumentów finansowych - bony pieniężne NBP oraz obligacje skarbowe do łącznej kwoty 115 000 tys. zł.

Na 31.03.2018r. Zarząd Banku zapewnia spełnienie wymogów art. 128 ustawy Prawo bankowe.

- 5) ściśle monitorowanie portfela kredytowego dostarczające Zarządowi Banku informacji umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku.

Bank realizował swoje cele strategiczne poprzez:

- 1) stosowanie standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących
  - a) w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej:
    - oceny zdolności kredytowej (ilościowej i jakościowej), zróżnicowanej w odniesieniu do poszczególnych grup kredytobiorców,

- monitorowania ekspozycji przez cały okres kredytowania
- b) w odniesieniu do portfela kredytowego:
  - ustalanie apetytu na ryzyko (dopuszczalny wskaźnik kredytów zagrożonych na poziomie max. 10,0%, wykonanie na 31.12.2017r. wyniosło 53,81%. Wskaźnik alokacji kapitału na ryzyko kredytowe ustalony na poziomie 82,0%, wykorzystany w 82,40%). Wysoki wskaźnik kredytów zagrożonych wynikał z przeklasyfikowania kredytów do wyższych grup ryzyka na podstawie przeprowadzonego audytu zewnętrznego i przejściowego wstrzymania akcji kredytowej do 19.06.2017r., prowadzenia ograniczonej akcji kredytowej od 20.06.2017r., tj. udzielania kredytów dla osób fizycznych, małych i średnich firm w kwotach nie wyższych niż 500 tys. łącznego zaangażowania, w sytuacji odstępstwa od tej zasady wymóg zgody Zarządu Banku;
  - systematyczne monitorowanie portfela i przedkładanie informacji władzom Banku;

Prawidłowość działań zmierzających do osiągnięcia w/w celów podlegały kontroli wewnętrznej.

2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, obejmujących w szczególności:

- a) weryfikację stanu prawnego nieruchomości, ocenę jakości zabezpieczeń,
  - b) weryfikację ich wartości i płynności na etapie udzielania kredytu i w ramach prowadzonego monitoringu zabezpieczeń,
  - c) dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie (EKZH) utrzymywanie wskaźnika LTV na poziomie wynikającym z instrukcji monitorowania pojedynczej transakcji kredytowej;
- 3) stosowanie wymogu wnoszenia własnych środków przy realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych na poziomie minimum 20% całkowitego kosztu inwestycji;
- 4) utrzymanie w bilansie Banku tylko portfela aktywów o charakterze bankowym;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. portfela kredytów podmiotów niefinansowych na maksymalnym poziomie 75% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone dotyczące finansowania.

Ograniczając ryzyko w odniesieniu do DEK (detalicznych ekspozycji kredytowych) I EKZH (ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie) ustalono:

- 1) utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie,
- 2) poziom wskaźników DTI (wskaźnik długu do dochodu) wynoszący:
  - a) 50% przy dochodach miesięcznych netto mniejszych lub równych średniemu wynagrodzeniu w gospodarce narodowej,
  - b) 65% przy dochodach wyższych jak średnie,
  - c) dopuszcza się możliwość udzielenia kredytów dla klientów detalicznych z wyższymi DTI na zasadach stosowania odstępstw wynikających z zasad udzielania kredytów detalicznych (udział kredytów z wyższymi DTI nie powinien przekroczyć 30% wartości wszystkich kredytów (obligo

kredytowe nominalnie)),

- 3) wskaźniki maksymalnego zaangażowania w każdy z portfeli (EKZH - 70%, DEK - 30%),
- 4) wskaźniki jakości (EKZH - 14%, DEK - 4%),
- 5) dla EKZH maksymalne okresy kredytowania na 30 lat dla klientów detalicznych (z uwzględnieniem liczenia zdolności kredytowej na 25 lat) i 20 lat dla podmiotów instytucjonalnych, zaś dla DEK 10 lat,
- 6) stosowanie szczegółowych limitów LtV na maksymalnym poziomie:
  - a) 80% w przypadku ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych,
  - b) 75% w przypadku ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomości komercyjnej,
- 7) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie dla klientów instytucjonalnych z badaniem zdolności kredytowej metodą ekspercką,
- 8) wprowadzenie zasad oceny wartości nieruchomości wycenionej na podstawie operatu szacunkowego, zgodnie z Instrukcją prawnych form zabezpieczeń wierzytelności banku w PBS w Ciechanowie.

Ważnym elementem ryzyka kredytowego jest ryzyko koncentracji, które zarządzane jest poprzez wyznaczanie, a następnie monitorowanie przestrzegania limitów koncentracji dla:

- 1) branży gospodarki,
- 2) obszaru geograficznego (województwa),
- 3) sposobu zabezpieczenia ekspozycji kredytowych,
- 4) zaangażowań w podmiot lub grupę podmiotów stwarzających jedno ryzyko dla Banku oraz ustalenie sposobu postępowania przy wykorzystaniu tychże limitów na poziomie powyżej 90% i 100%.

W 2017 roku w ramach rocznego przeglądu procedur zarządzania ryzykiem kredytowym, Bank na nowo zdefiniował cele strategiczne w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym, dokonał okresowego przeglądu wykorzystania limitów oraz wyznaczył nowe limity.

Zweryfikowana „Strategia zarządzania ryzykiem w PBS w Ciechanowie” weszła w życie z dniem 01.01.2018r. Główne cele przedstawiono w Informacji dodatkowej część II w pkt. 46 Cele i zasady zarządzania ryzykiem.

Ryzyko kontynuacji działalności Jednostki

Działania podjęte przez Bank w celu zmniejszenia ryzyka zagrożenia kontynuacji działalności.

Bank, stosownie do oczekiwań Komisji Nadzoru Finansowego, opracował „Plan naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na lata 2017-2022”, który został w dniu 31.03.2017r.

przekazany do Komisji Nadzoru Finansowego. Zarząd Banku mimo braku formalnej akceptacji Planu naprawy przez Komisję Nadzoru Finansowego podjął działania w celu jego realizacji.

W trakcie jego realizacji część założeń uległa dezaktualizacji, w związku z czym Zarząd Banku podjął decyzję o jego aktualizacji, co zostało przedstawione Komisji Nadzoru Finansowego.

Bank sporządził Plan Naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie w oparciu o postanowienia Ustawy o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji z dnia 10 czerwca 2016 roku. Dokument ten stanowi, iż Bank zobowiązany jest do wdrożenia Planu Naprawy, który służy określeniu środków oraz działań podejmowanych przez Bank w przypadku znacznego pogorszenia się jego sytuacji finansowej.

Zarząd Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie skierował w dniu 29.03.2018r. do Komisji Nadzoru Finansowego wnioski o zatwierdzenie Planu Naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie.

Załącznikiem do Planu Naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie jest Plan Finansowy na rok 2018 i Strategiczna Projekcja Finansowa na lata 2019-2022, Przyjęte w nim założenia mają zapewnić bezpieczne funkcjonowanie w zmiennych warunkach w przyszłości, a także przystąpienie w 2018 roku do Spółdzielczego Systemu Ochrony. Ich realizacja pozwoli na ograniczenie ryzyka kontynuacji działalności.

W oparciu o Plan Finansowy na rok 2018 i Strategiczną Projekcję Finansową na lata 2019-2022 bank opracował Plan ochrony kapitału Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie, który określa środki oraz działania podejmowane przez Bank w celu zapewnienia wymogu połączonego bufora i spełnienia wszystkich współczynników kapitałowych.

Plan Ochrony Kapitału został zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Finansowego.

W zakresie przystąpienia do Spółdzielczego Systemu Ochrony bank prowadzi rozmowy o warunkowym przyjęciu. W Planie Finansowym na rok 2018 i Strategicznej Projekcji Finansowej na lata 2019-2022 zawarte są plany przystąpienia do SSO.

Informacja o prowadzonych sprawach sądowych, w których Bank występuje w charakterze Pozwanego:

- liczba spraw sądowych w toku z obszaru kadrowego – 6,
- liczba spraw sądowych w toku z obszaru członkowskiego – 8,
- liczba innych spraw sądowych w toku – 7.

Łączna wartość przedmiotu sporu – 19 607 072,00 zł, kwota utworzonych rezerw 215 000,00 zł.

Informacja o prowadzonych sprawach sądowych, w których Bank występuje w charakterze Powodu/Zainteresowanego:

- liczba spraw sądowych w toku z zakresu Zespołu Wierzytelności Trudnych – 20,

- liczba innych spraw sądowych w toku – 5.

Łączna wartość przedmiotu sporu – 55 452 338,78 zł.

VI. INFORMACJA w ZAKRESIE INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH

1. Klasyfikacje instrumentów finansowych:

- 1) aktywa i zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu
- 2) udzielone kredyty i pożyczki oraz inne należności własne banku
- 3) aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności
- 4) aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

2. Ryzyka , na które narażone są instrumenty finansowe:

Ryzyko jest nierozzerwalnie związane z każdą formą inwestowania kapitału. Lokowanie środków w instrumenty finansowe zawsze wiąże się z ryzykiem utraty części lub całości zainwestowanego kapitału, a w przypadku niektórych instrumentów, nawet z koniecznością wniesienia dodatkowych środków celem uzupełnienia strat, zwłaszcza jeżeli mamy do czynienia z dźwignią finansową, dającą możliwość większego zarobku przy jednoczesnym mniejszym udziale środków własnych co zwiększa ryzyko utraty, a nawet dopłaty do zainwestowanego kapitału. Im większy oczekiwany zysk tym większe ryzyko inwestycji. Rynek papierów wartościowych, w szczególności obrót giełdowy, cechują wahania kursów notowanych tam instrumentów, które nie zawsze zależą od emitentów czy od ich wyników z działalności. Wpływ na kształtowanie cen mogą mieć również wątki polityczne, ekonomiczne i prawne. Ryzykiem mogą być krótkoterminowe wahania wartości. Inwestor ponosi więc ryzyko związane ze zmianami kursów i ograniczeniami płynności (możliwość szybkiego nabycia i zbycia instrumentu).

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie inwestuje w instrumenty finansowe charakteryzujące się niskim poziomem ryzyka, aktualnie są to instrumenty dłużne utrzymywane do terminów wymagalności (bony pieniężne Narodowego Banku Polskiego). Bank planuje rozszerzenie inwestowania obligacje Skarbu Państwa, które także charakteryzują się niskim poziomem ryzyka.

3. Zarządzanie ryzykiem w Banku (cele i metody)

a. zarządzanie ryzykiem kredytowym

Istota działalności kredytowej polega na jednoczesnym sterowaniu ryzykiem w odniesieniu do pojedynczej ekspozycji kredytowej i do łącznego zaangażowania kredytowego, w tym dużymi

koncentracjami. Z uwagi na strukturę aktywów głównym źródłem ryzyka kredytowego (w tym koncentracji) jest portfel kredytowy.

Ograniczenie tego ryzyka następować będzie poprzez przyjęcie wewnętrznych zasad zabezpieczenia spłaty udzielonych kredytów oraz zachowania norm koncentracji wierzytelności określonych w Rozporządzeniu CRR, ustawie Prawo Bankowe i zaleceń KNF dla działalności kredytowej.

b. zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku jest:

- 1) optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez dopasowanie mechanizmów kontrolnych do rzeczywistego poziomu narażenia na ryzyko,
- 2) zapobieganie występowaniu zdarzeń operacyjnych,
- 3) minimalizowanie strat operacyjnych,
- 4) zwiększanie szybkości oraz efektywności reakcji Banku na zdarzenia operacyjne.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym w banku obejmuje:

- 1) identyfikację procesów, a w ich ramach:
  - a) krytycznych procesów biznesowych,
  - b) procesów kluczowych.
- 2) identyfikację ryzyka,
- 3) pomiar i ocenę ryzyka,
- 4) stosowanie narzędzi redukcji ryzyka,
- 5) monitorowanie ryzyka, w tym:
  - a) raportowanie zdarzeń operacyjnych,
  - b) raportowanie strat operacyjnych,
  - c) monitorowanie poziomu wyznaczonych limitów wewnętrznych nałożonych na poziom KRI.

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym przebiega w ramach odpowiedniego środowiska wewnętrznego zarządzania ryzykiem (organizacyjnych narzędzi zarządzania ryzykiem).

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odnosi się do:

- 1) struktury organizacyjnej banku oraz jej adekwatności do realizacji strategicznych celów,
- 2) czynności wykonywanych przez pracowników,
- 3) adekwatności kwalifikacji pracowników oraz ich rozwoju do potrzeb banku,
- 4) zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 5) przeciwdziałania dyskryminacji pracowników m.in. ze względu na wiek, płeć, przekonania, przynależność do partii politycznej, organizacji i związków zawodowych,
- 6) ubezpieczeń oraz odszkodowań,

- 7) zapobiegania działalności przestępczej pracowników, klientów oraz innych osób na szkodę banku,
- 8) procesów realizowanych przez kanały dystrybucji produktów (tradycyjne i elektroniczne) wykorzystywanych przez bank,
- 9) bezpieczeństwa fizycznego i informatycznego,
- 10) zdarzeń dotyczących zaburzeń pracy systemów teleinformatycznych i informacyjnych,
- 11) ochrony zasobów informacyjnych i informacji,
- 12) braku możliwości prowadzenia działalności przez Bank lub poniesienia strat w wyniku zdarzeń nadzwyczajnych,
- 13) planów wdrożenia nowych technologii teleinformatycznych,
- 14) postępowania w sytuacjach zagrożenia bieżącego funkcjonowania banku
- 15) zdarzeń, których skutki dotyczą bank, natomiast ich przyczyny znajdują się poza jego bezpośrednią kontrolą,
- 16) usług świadczonych w ramach współpracy z kontrahentami na podstawie umów o wykonywanie czynności należących do zakresu działania banku oraz innych umów,
- 17) adekwatności polityki i praktyki ubezpieczeniowej banku w relacji do ponoszonego ryzyka,
- 18) nowych i istniejących produktów, projektów oraz procesów.

c. zarządzanie ryzykiem płynności

Celem polityki Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie w zakresie zarządzania płynnością finansową jest monitorowanie bieżącej i perspektywicznej płynności finansowej Banku oraz określenie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem płynności, z jednoczesnym zastosowaniem metod zarządzania tym ryzykiem, w celu eliminacji zagrożeń i zapewnienia zdolności do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych i pozabilansowych.

Podstawowym narzędziem umożliwiającym prawidłowe zagospodarowanie środków płynnych oraz ustalenie poziomu ryzyka związanego ze zmianą struktury aktywów i pasywów oraz ryzyka stopy procentowej jest analiza wskaźników płynności (uwzględniająca terminy kontraktowe i urealnione) oraz szacowanie przepływów pieniężnych i bezgotówkowych.

d. zarządzanie ryzykiem stopy procentowej

W zakresie ryzyka stopy procentowej występuje minimalizacja ryzyka związanego z możliwością zmian rynkowej stopy procentowej i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową banku oraz określenie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej i jednoczesnym zastosowaniem metod zarządzania tym ryzykiem, w celu eliminacji zagrożeń nierównomiernej reakcji (elastyczności) różnych pozycji bilansowych a także dochodów i kosztów, co w konsekwencji ma utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących

i przyszłych zobowiązań bilansowych w celu wypracowania optymalnego, zadawalającego wyniku finansowego.

Podstawowe zagrożenia dla stóp procentowych w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie mogą zaistnieć w wyniku ponoszonego przez Bank ryzyka:

- kredytowego,
- niedopasowania terminów zapadalności aktywów i wymagalności pasywów,
- politycznego,
- niekorzystnego działania sił przyrody,
- zmian wartości składników majątkowych,
- innych ryzyk związanych z uwarunkowaniami zewnętrznymi (np. konkurencji, ryzyko związane z warunkami ekonomicznymi, ryzyko zmian w ustawodawstwie).

e. zarządzanie ryzykiem walutowym

Celem polityki Banku w zakresie ryzyka walutowego jest minimalizacja poniesienia strat z tytułu posiadania przez bank niezabezpieczonej pozycji walutowej, na skutek niekorzystnych ruchów kursów walutowych oraz ryzykiem poniesienia strat z tytułu przeprowadzania walutowo-dewizowych operacji dokumentowych.

f. zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem kapitałowym jest utrzymywanie funduszy własnych na poziomie adekwatnym do rozmiarów prowadzonej działalności obciążonej ryzykiem. Bank w planach kapitałowym i finansowym uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi Banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem charakteru działania oraz wyliczeń dodatkowych wymogów kapitałowych w ramach procesu szacowania kapitału wewnętrznego.

Bank określa apetyt na ryzyko jako maksymalny poziom ryzyka zaakceptowany przez Radę Nadzorczą, który Bank może ponieść, wyrażony w postaci wskaźników ilościowych i limitów dla każdego rodzaju ryzyka uznanego za istotne.

Podstawowym miernikiem apetytu na ryzyko jest wyznaczenie poziomu kapitału wewnętrznego w odniesieniu do funduszy własnych oraz przyjęcie minimalnego poziomu wewnętrznego współczynnika kapitałowego; określenie tych wielkości stanowi główne cele strategiczne w zakresie zarządzania kapitałem.

Poziom adekwatności kapitałowej, mierzony wielkością współczynników kapitałowych, podlega systematycznemu monitorowaniu w okresach miesięcznych, natomiast mierzony wielkością wewnętrznego współczynnika kapitałowego w okresach kwartalnych; w przypadku, gdy wielkość wymogów kapitałowych lub poziom funduszy własnych będą zagrażać utrzymaniu poziomów

współczynników kapitałowych lub wewnętrznego współczynnika kapitałowego na poziomach określonych w celach strategicznych, częstotliwość analizy poziomu adekwatności kapitałowej zostaje zwiększona.

W celu zapewnienia adekwatności funduszy własnych w relacji do poziomu ponoszonego ryzyka, Zarząd podejmuje działania o charakterze krótko- lub długoterminowym, szczególnie określone w Strategii zarządzania i planowania kapitałowego.

Funkcjonujący w Banku system informacji zarządczej dostarcza informacji na temat:

- 1) poziomu, struktury i zmian w funduszach własnych,
- 2) poziomu uznanego kapitału,
- 3) poziomu i zmian współczynników kapitałowych, w tym struktury i zmian w aktywach ważonych ryzykiem,
- 4) poziomu i struktury kapitału wewnętrznego,
- 5) wyników testów warunków skrajnych,
- 6) realizacji przyjętych limitów alokacji,
- 7) realizacji planu kapitałowego.

g. zarządzanie ryzykiem bancassurance

Podstawowym celem Banku w zakresie działalności bancassurance jest:

- zapewnienie oferty produktów ubezpieczeniowych zabezpieczających interesy klientów,
- zapewnienie oferty produktów ubezpieczeniowych zabezpieczających interesy Banku.

h. zarządzanie ryzykiem strategicznym

Celem zarządzania ryzykiem strategicznym jest utrzymanie na akceptowalnym poziomie negatywnych konsekwencji finansowych spowodowanych:

- błędnymi decyzjami,
- decyzjami podjętymi na podstawie niewłaściwej oceny,
- niepodjęciem właściwych decyzji dotyczących kierunku rozwoju strategicznego Banku.

i. zarządzanie ryzykiem braku zgodności

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności realizowane jest na podstawie wprowadzonych przez Zarząd, zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą procedur.

Podstawowe dokumenty regulujące proces zarządzania ryzykiem braku zgodności to:

- Strategia zarządzania ryzykiem w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie,
- Polityka zgodności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie wraz z Zasadami postępowania pracowników Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie,

- Zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie,
- Zasady zarządzania konfliktami interesów w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie,
- Instrukcja opracowywania i wprowadzania wewnętrznych aktów normatywnych w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie,
- Regulamin System kontroli wewnętrznej w Polskim Banku Spółdzielczym w Ciechanowie.

Realizując swoje zadania, Bank działa zgodnie z prawem i w granicach nim przewidzianych, respektuje zasady dobrej praktyki bankowej i etyki biznesu, dąży do unikania konfliktów interesów, stosuje zasady uczciwej konkurencji, rzetelności oraz poszanowania norm współżycia społecznego, w sposób sumienny, wiarygodny i czytelny informuje w zakresie przewidzianym prawem, o prowadzonej działalności.

Bank dąży do zapewnienia zgodności w celu:

- 1) ograniczenia ryzyka braku zgodności oraz ryzyka utraty reputacji i ryzyka operacyjnego,
- 2) ochrony interesów klientów,
- 3) budowania korzystnego wizerunku Banku, jako instytucji przestrzegającej przepisów prawa, regulacji wewnętrznych i przyjętych standardów postępowania.

W zarządzaniu ryzykiem braku zgodności Bank przede wszystkim kładzie nacisk na prowadzenie działań zgodnych nie tylko z szeroko rozumianymi normami prawnymi (zewnętrznymi i wewnętrznymi) lecz również normami, które charakteryzują Bank, jako instytucję zaufania publicznego.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku obejmuje identyfikację ryzyka, analizę/ocenę ryzyka, kontrolę ryzyka, tj. stosowanie mechanizmów kontrolnych oraz mechanizmów ograniczających ryzyko, monitorowanie ryzyka oraz raportowanie. Jako proces dynamiczny, ustawicznie modyfikowany, jest integralnym elementem kultury organizacyjnej i stylu działania, a jego nieodłącznym elementem jest stała obserwacja otoczenia Banku, w tym w szczególności otoczenia prawnego.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności obejmuje działania:

- 1) Zarządu Banku i Rady Nadzorczej, zmierzające do ustanowienia i zatwierdzenia polityki, zapewnienia jej przestrzegania, nadzoru nad procesem zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz oceny jego efektywności, podejmowania działań zaradczych, w przypadku stwierdzenia istotnych zdarzeń braku zgodności
- 2) komórek organizacyjnych Banku odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem braku zgodności

3) wszystkich pracowników Banku na każdym szczeblu organizacyjnym, opierające się na świadomości przyjętych rozwiązań oraz przestrzeganiu obowiązujących w Banku zasad.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności polega w Banku na:

- 1) zapobieganiu naruszeń compliance
- 2) identyfikowaniu naruszeń compliance
- 3) wdrażaniu odpowiednich działań naprawczych w przypadku pojawienia się naruszeń compliance
- 4) monitorowaniu, czy wdrożone działania naprawcze są skuteczne.

Zgodnie z Ustawą Prawo Bankowe, Bank wyodrębnia w ramach systemu kontroli wewnętrznej niezależne Stanowisko ds. Zgodności, którego głównym zadaniem jest wspieranie Zarządu Banku w zakresie efektywnego zarządzania ryzykiem braku zgodności działalności Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi oraz mające za zadanie jego identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie oraz przedstawianie raportów w tym zakresie.

4. Informacja na temat prowadzonej rachunkowości zabezpieczeń.

Bank nie prowadzi rachunkowości zabezpieczeń.

VII. AKTUALNY i PRZEWIDYWANY (w 2018 roku) STAN MAJĄTKOWY i SYTUACJA FINANSOWA BANKU oraz OCENA UZYSKIWANYCH EFEKTÓW (w tym analiza wskaźników) w 2017 roku

Bank w 2017r. zobowiązany był do realizacji Programu Postępowania Naprawczego na lata 2015-2022, zatwierdzonego przez Komisję Nadzoru Finansowego w dniu 19.02.2016r. Mimo podejmowanych działań Bank nie był w stanie osiągnąć wyników założonych w dotychczasowym programie postępowania naprawczego (w zakresie jakości portfela, wielkości kredytów zagrożonych, płynności oraz wyniku finansowego). Główną przyczyną braku satysfakcjonującej realizacji PPN był brak pełnej analizy jakości portfela kredytowego, do przeprowadzenia której Bank był zobowiązany do dnia 31.01.2016r. Konsekwencją powyższego stała się potrzeba dokonania zmian w zakresie zarządzania bankiem celem doprowadzenia do prawidłowego jego funkcjonowania.

W okresie od października 2016r. do grudnia 2016r., po całkowitej wymianie składu Zarządu Banku, przeprowadzono ponownie szczegółową analizę sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku, w wyniku której okazało się, że sytuacja finansowa w porównaniu ze stanem na 30.09.2016r. uległa istotnej

zmianie na dzień 31.12.2016r. Duży wpływ na sytuację finansową miało utworzenie rezerw w wyniku przeprowadzonego audytu zewnętrznego w obszarze działalności kredytowej.

Stosownie do oczekiwań Komisji Nadzoru Finansowego Bank opracował „Plan naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na lata 2017-2022”, który w dniu 31.03.2017r. został przekazany do KNF.

W trakcie jego realizacji część założeń uległa dezaktualizacji, w związku z czym Zarząd Banku podjął decyzję o jego aktualizacji, co zostało przedstawione Komisji Nadzoru Finansowego w marcu 2018r.

Załącznikiem do Planu Naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie jest Plan Finansowy na rok 2018 i Strategiczna Projekcja Finansowa na lata 2019-2022, Przyjęte w nim założenia mają zapewnić bezpieczne funkcjonowanie w zmiennych warunkach w przyszłości, a także przystąpienie w 2018 roku do Spółdzielczego Systemu Ochrony. Ich realizacja pozwoli na ograniczenie ryzyka kontynuacji działalności.

W oparciu o Plan Finansowy na rok 2018 i Strategiczną Projekcję Finansową na lata 2019-2022 bank opracował Plan ochrony kapitału Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie, który określa środki oraz działania podejmowane przez Bank w celu zapewnienia wymogu połączonego bufora i spełnienia wszystkich współczynników kapitałowych. Plan Ochrony Kapitału został zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Założeniem Planu Finansowego na rok 2018 i Strategicznej Projekcji Finansowej na lata 2019 – 2022 Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie jest:

- przystąpienie do Spółdzielczego Systemu Ochrony (SSO), realizacja którego zapewni możliwość funkcjonowania zgodnego z prawem w kolejnych latach.

Bank planuje przystąpić do Spółdzielczego Systemu Ochrony w 2018 roku przy założeniu uzyskania zgody SSO na warunkowe przystąpienie z okresem przejściowym niezbędnym dla spełnienia kryteriów SSO.

Według stanu na 31.12.2017r. łączna wartość aktywów wyniosła 604 301 tys. zł i w stosunku do 31.12.2016r. uległa obniżeniu o 6 643 tys. zł. Spadek sumy bilansowej w stosunku do 31.12.2016r. to m.in. efekt wejścia w życie od dnia 1 stycznia 2017r. zmiany ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (tj. Dz. U. z 2016r., poz. 1047 z późniejszymi zmianami), zgodnie z którą odsetki od należności zagrożonych nie stanowią rozliczeń międzyokresowych przychodów. Zmiana przepisów w obszarze przychodów zastrzeżonych jest związana z przyjęciem Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 575/2013 z 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Odsetki zastrzeżone stanowią element wyceny bilansowej ekspozycji kredytowej. W związku z tym Bank wprowadził zmiany do Polityki rachunkowości. Zmiana zasad spowodowała, iż w sprawozdaniu finansowym Banku za 2017 rok odsetki zastrzeżone zostały ujęte w rachunku zysków i strat w wyniku odsetkowym przy

*Sprawozdanie z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

jednoczesnym dokonaniu odpisów aktualizacyjnych korygujących ten wynik. Zmiana zasad wykazywania przychodów zastrzeżonych poprzez niewykazywanie ich w rozliczeniach międzyokresowych przychodów wpłynęła na zmniejszenie sumy bilansowej. Dynamika sumy bilansowej w porównaniu do 31.12.2017r. wyniosła 98,91%.

Główne pozycje aktywów Banku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2017r.	Stan na 31.12.2016r.	Zmiana 2017/2016	Dynamika 2017/2016
Kasa i operacje z Bankami Centralnymi	7 723	9 852	- 2 129	78,39%
Należności od sektora finansowego	92 802	32 774	60 028	283,16%
Należności od sektora niefinansowego	368 594	474 041	- 105 447	77,76%
Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	10 042	15 052	- 5 010	66,72%
Papiery wartościowe	74 987	26 033	48 954	288,05%
Aktywa trwałe	28 368	28 964	- 596	97,94%
Inne aktywa	21 785	24 228	- 2 443	89,92%
Razem aktywa	604 301	610 944	- 6 643	98,91%

*zobowiązania wobec sektora finansowego i niefinansowego zawierają zobowiązania z tytułu obligacji

W aktywach najbardziej znaczącą pozycję stanowią należności od sektora niefinansowego. Udział tej pozycji w aktywach na 31.12.2017r. wynosił 368 594 tys. zł (61%), na 31.12.2016r. wynosił 474 041 tys. zł (77,59%). Kolejną pozycję w strukturze aktywów stanowią należności od sektora finansowego. Stanowią je głównie lokaty i środki na rachunkach w banku zrzeszającym, a także środki BFG. Na 31.12.2017r. należności te wynosiły 92 802 tys. zł 15,36%, na 31.12.2016r. wynosiły 32 774 tys. zł (5,36%). Należy również zwrócić uwagę na wartość pozycji papiery wartościowe, które wg stanu na 31.12.2017r. wynosiły 74 987 tys. zł (12,41%) i stanowiły je bezpieczne instrumenty finansowe, tj. bony pieniężne NBP, na 31.12.2016r. wartość bonów pieniężnych NBP wynosiła 26 033 tys. zł (4,26%).

Główne pozycje pasywów Banku (w tys. zł).

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2017r.	Stan na 31.12.2016r.	Zmiana 2017/2016	Dynamika 2017/2016
Zobowiązania wobec sektora finansowego	8 318	35 325	- 27 007	23,55%
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	539 094	518 070	21 024	104,06%
Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych	9 614	15 388	- 5 774	62,48%
Inne pasywa	5 003	7 082	- 2 079	70,64%
Rezerwy celowe na zobowiązania pozabilansowe	3 286	5 247	- 1 961	62,63%
Rezerwa na ryzyko ogólne	-	-	-	-

*Sprawozdanie z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

Kapitały (fundusze)	26 810	76 971	- 50 161	34,83%
Zysk (strata) z lat ubiegłych	3 051	- 42 023	45 074	-7,26%
Wynik roku bieżącego	9 125	- 5 116	14 241	-178,36%
Razem pasywa	604 301	610 944	- 6 643	98,91%

Najbardziej znaczącą pozycję w strukturze pasywów Banku stanowią zobowiązania wobec klientów z tytułu deponowania środków na rachunkach bieżących i terminowych. Zobowiązania Banku wobec sektora niefinansowego na dzień 31.12.2017r. wynosiły 539 094 tys. zł (89,21%), na 31.12.2016r. stanowiły wartość 518 070 tys. zł (84,80%). Zobowiązania wobec sektora niefinansowego z tytułu wyemitowanych obligacji zarówno na 31.12.2016r., jak i 31.12.2017r. wynoszą 26 013 tys. zł.

Kolejną pozycję pasywów stanowią kapitały bez zobowiązań podporządkowanych i obligacji, które są zaliczane do odpowiedniej kategorii zobowiązań. Na 31.12.2017r. stanowiły one wartość 26 810 tys. zł, na 31.12.2016r. miały wartość 76 971 tys. zł. Różnica wynika z pokrycia straty za 2016 rok i lata 2014-2015 z funduszu zasobowego i funduszu udziałowego.

Podstawowe pozycje rachunku zysków i strat (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2017r.	Stan na 31.12.2016r.	Zmiana 2017/2016	Dynamika 2017/2016
Wynik z tytułu odsetek	23 158,9	34 705,0	- 11 546	66,73%
Wynik z tytułu opłat i prowizji	4 872,2	7 807,4	- 2 935	62,40%
Przychody z udziałów, akcji i innych papierów wartościowych	-	97,7	- 98	0,00%
Wynik z operacji finansowych	-	-	-	
Wynik z pozycji wymiany	36,7	155,2	- 119	23,62%
Wynik z działalności bankowej	28 067,7	42 765,3	- 14 698	65,63%
Koszty działania banku	20 478,1	23 776,7	- 3 299	86,13%
1. koszty pracownicze	11 434,1	13 008,3	- 1 574	87,90%
2. koszty ogólnego zarządu	9 044,0	10 768,4	- 1 724	83,99%
Amortyzacja środków trwałych	1 684,3	2 156,7	- 472	78,10%
Różnica wartości rezerw i aktualizacja	- 2 467,3	19 880,5	- 22 348	905,76%
Zysk (strata) brutto	10 639,0	- 5 693,6	16 333	286,86%
Podatek dochodowy	1 514,1	- 469,0	1 983	422,84%
Zysk (strata) netto	9 124,9	- 5 224,6	14 349	274,65%

W 2017r. Bank wypracował zysk netto w wysokości 9 124,9 tys. zł, wg stanu na 31.12.2016r. wygenerowano stratę netto w wysokości (-) 5 224,6 tys. zł.

W rachunku zysków i strat najważniejszą pozycję stanowi wynik z tytułu odsetek. Na 31.12.2017r. wynik z tytułu odsetek wyniósł 23 158,9 tys. zł, na 31.12.2016r. wynik z tytułu odsetek wyniósł 34 705,0 tys. zł. Kolejną pozycję stanowił wynik z tytułu prowizji i opłat, który na dzień 31.12.2017r. wyniósł 4 872,2 tys. zł i był niższy niż na 31.12.2016r. w wysokości 7 807,4 tys. zł.

*Sprawozdanie z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

Bank wdrożył optymalizację kosztową, w wyniku której koszty działania banku w 2017 roku były niższe o 3 298,6 tys. zł w stosunku do 2016 roku.

Poniższa tabela przedstawia poszczególne pozycje funduszy własnych dla obliczenia współczynników kapitałowych (w tys. zł).

Wyszczególnienie	Stan na 2017-12-31 (w tys. zł)	Stan na 2016-12-31 (w tys. zł)	Zmiana 2017/2016	Dynamika 2017/2016
Fundusze własne ogółem dla współczynnika wypłacalności	49 810,56	15 996,27	33 814,29	311,39%
Kapitał Tier 1	27 940,87	-4 403,04	32 343,91	734,58%
Kapitał podstawowy Tier 1	25 486,60	-6 446,57	31 933,17	495,35%
Fundusz udziałowy (100%) - informacja dodatkowa, nie sumuje się do funduszy	55 120,00	55 120,00	0,00	100,00%
w tym zaliczany do kapitału podstawowego (Korekty okresu przejściowego)		25 719,00	-25 719,00	0,00%
Fundusz udziałowy (po wdrożeniu ustawy o bankach spółdzielczych)	26 490,27		26 490,27	
Kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy i rezerwowy)	8,20	21 730,63	-21 722,43	0,04%
Zyski zatrzymane (za zgodą KNF), strata z lat ubiegłych		-42 710,99	42 710,99	0,00%
Zyski zatrzymane (za zgodą KNF), strata roku bieżącego		-7 479,35	7 479,35	0,00%
Skumulowane inne całkowite dochody (kapitał z aktualizacji wyceny)	120,34	120,34	0,00	100,00%
Fundusze ogólne ryzyka bankowego		0,00	0,00	
(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-36,91	-51,04	14,13	72,32%
(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier 1 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	-1 071,24	-3 727,02	2 655,78	28,74%
Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier 1 (np. amortyzacja kapitału z aktualizacji wyceny ze znakiem (-))	-24,07	-48,14	24,07	50,00%
Kapitał dodatkowy Tier 1	2 454,27	2 043,53	410,74	120,10%
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier 1 podlegających zasadzie praw nabytych (obligacje zaliczane do funduszy własnych na podstawie uchwały KNF 314/2009)	2 463,50	2 077,56	385,94	118,58%
Inne pozycje lub korekty kapitału dodatkowego Tier 1 - nie ujęte powyżej (pozycja może przyjmować wartość dodatnią lub ujemną)	-9,23	-34,03	24,80	27,12%
Kapitał Tier 2	21 869,69	20 399,31	1 470,38	107,21%
Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier 2	21 869,69	24 856,55	-2 986,86	87,98%
w tym pożyczki podporządkowane - informacja dodatkowa, nie sumuje się do funduszy	0,00	1 387,73	-1 387,73	0,00%
Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale Tier 2 oraz pożyczek podporządkowanych podlegających zasadzie praw nabytych (obligacje zaliczane do funduszy własnych na podstawie uchwały KNF 314/2009)	0,00	1 385,04	-1 385,04	0,00%
(-) Instrumenty w kapitale Tier 2 podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0,00	-5 842,28	5 842,28	0,00%

Fundusze własne dla wyliczenia łącznego współczynnika kapitałowego na 31.12.2017r. wyniosły 49 810,56 tys. zł, natomiast na 31.12.2016r. 15 996,27 tys. zł, nastąpiło podwyższenie o 211,39%.

Podwyższenie jest w głównej mierze wynikiem dokonanej zmiany wprowadzającej do Statutu PBS w Ciechanowie postanowienia zgodne z art. 10c znowelizowanej ustawy o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu się i bankach zrzeszających, która miała na celu spełnianie przez fundusz udziałowy wymogów określonych w art. 28 i 29 Rozporządzenia CRR. Rejestracja zmian w Statucie pozwoliła na zaliczenie funduszu udziałowego opłaconego do 28.06.2013r. do kapitału podstawowego Tier I.

Łączny współczynnik kapitałowy na 31.12.2017r. wyniósł 10,59% wobec 2,54% wg stanu na 31.12.2016r.

Opracowany „Plan finansowy na rok 2018 i strategiczną projekcją finansową na lata 2019-2022 Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie” na podstawie solidnych danych wyjściowych umożliwi skuteczną jego realizację pozwalając na prowadzenie bezpiecznej działalności.

1. Analiza wskaźnikowa (za 2 ostatnie lata)

Osiągnięty na koniec grudnia 2017 roku wynik finansowy brutto zamknął się kwotą w wysokości 10 639 tys. zł. Zysk netto wyniósł 9 125 tys. zł.

Bank dąży do utrzymania właściwych relacji między:

- wielkością kredytów i depozytów,
- płynnością finansową a rentownością,
- marżą finansową i punktem krytycznym działalności banku.

Wybrane wielkości i wskaźniki ekonomiczne (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2017r.	Stan na 31.12.2016r.
Suma bilansowa	604 301	610 944
Depozyty (wartość bilansowa)	522 491	507 246
Kredyty (wartość bilansowa)	378 636	489 093
Kapitały własne dla obliczenia łącznego współczynnika kapitałowego	49 811	15 996
Wynik finansowy z lat ubiegłych	3 051	-41 914
Wynik finansowy netto roku bieżącego	9 125	-5 225
Marża	3,03%	3,29%
Średnioważone oprocentowanie aktywów	4,81%	5,38%
Średnioważony koszt pozyskania środków	1,78%	2,09%
ROA – stopa zwrotu z aktywów	1,51%	-0,84%
Wskaźnik kredytowania (kredyty ogółem/aktywa ogółem w wartości bilansowej)	62,66%	80,06%
Wskaźnik depozytów (wkłady i lokaty/pasywa ogółem w wartości bilansowej)	86,46%	83,03%

2. Sytuacja majątkowo - kapitałowa

Strategią działalności realizowanej w 2017 roku przez Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie było zapewnienie stabilności bazy depozytowej oraz minimalizacji ryzyka działalności poprzez kompleksową obsługę klientów, budowanie wysokiego poziomu zaufania banku. Bank wdraża zasady sprzedaży wiązanej, wykorzystywanie elektronicznych kanałów dystrybucji, wdraża nowe konkurencyjne produkty bankowe.

Kapitał własny (w zł)

<i>Wyszczególnienie</i>	<i>31.12.2017r.</i>	<i>31.12.2016r.</i>
<i>Kapitał udziałowy</i>	<i>26 681 294,56</i>	<i>55 120 000,00</i>
<i>Kapitał zasobowy</i>	<i>8 200,00</i>	<i>21 730 628,95</i>
<i>Kapitał z aktualizacji wyceny</i>	<i>120 344,05</i>	<i>120 344,05</i>
<i>Kapitał rezerwowy</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Niepodzielony wynik finansowy z lat ubiegłych</i>	<i>3 051 444,85</i>	<i>-41 914 320,92</i>
<i>Wynik finansowy netto</i>	<i>9 124 933,24</i>	<i>-5 224 568,62</i>
<i>Razem kapitały własne</i>	<i>38 986 216,70</i>	<i>29 832 083,46</i>

3. Informacje o zaciągniętych przez Bank kredytach, umowach pożyczek, z uwzględnieniem terminów ich wymagalności oraz o udzielonych poręczeniach i gwarancjach w 2017 roku

Poręczenia:

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie nie udzielił poręczeń dla podmiotów niefinansowych.

Gwarancje, których Bank udzielił innym podmiotom:

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie udzielił gwarancji bankowych na zlecenie 2 podmiotów sektora niefinansowego w kwocie 324 270 zł.

Gwarancje, których Bankowi udzieliły inne podmioty:

W 2017 roku Polskiemu Bankowi Spółdzielczemu w Ciechanowie gwarancji udzielił SGB-Bank S.A. w wysokości 240 099 zł.

4. Informacje o udzielonych przez Bank podmiotom finansowym (przez Bank innym Bankom, przez Bank ubezpieczycielowi) kredytach i pożyczkach z uwzględnieniem terminów ich wymagalności, a także udzielonych poręczeniach i gwarancjach

W 2017 roku Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie nie udzielił kredytów, poręczeń i gwarancji podmiotom finansowym.

5. Objaśnienie różnic pomiędzy uzyskanymi wynikami finansowymi a wcześniej zatwierdzonym planem finansowym, jeżeli co najmniej jedna z pozycji składających się na wynik finansowy różni się w znacznym stopniu w stosunku do pozycji z planu finansowego

Analizując wykonanie podstawowych wielkości finansowych Banku za 2017 rok należy zaznaczyć, iż Plan finansowy na 2017r. był spójny z projekcją finansową na 2017 rok, ujętą w Planie Naprawy

*Sprawozdanie z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na lata 2017 – 2022”. Bank szczegółowo sprawozdaje realizację Programu Postępowania Naprawczego Banku i Planu Naprawy do Komisji Nadzoru Finansowego.

Plan w zakresie wyniku finansowego netto na 31.12.2017r. został przekroczony w porównaniu do planu o 477 tys. zł.

Suma bilansowa na 31.12.2017r. wyniosła 604 301 tys. zł, co stanowi 91,31% planu. Po stronie aktywów plan zrealizowano w pozycjach aktywa trwałe i inne aktywa, po stronie pasywów w pozycji zobowiązania wobec instytucji rządowych i samorządowych oraz w kapitałach; wykonanie w tych pozycjach przekroczyło 100% wielkości planowanych.

Poniższa tabela przedstawia główne pozycje planu wraz z jego realizacją.

Wyszczególnienie	2017-12-31 plan (w tys. zł)	2017-12-31 realizacja (w tys. zł)	Stopień realizacji
Suma bilansowa	661 826	604 301	91,31%
Kredyty (nominalnie)	453 695	448 827	98,93%
Depozyty (nominalnie)	574 172	519 983	90,56%
Wynik odsetkowy	8 230	23 159	281,41%
Wynik z tytułu prowizji	6 500	4 872	74,95%
Wynik na działalności bankowej	14 972	28 068	187,47%
Koszty działania banku	19 078	20 478	107,34%
Wynik finansowy netto	8 648	9 125	105,52%
Kapitały (fundusze)	25 236	26 810	106,24%
Fundusze własne dla obliczania łącznego współczynnika kapitałowego	48 035	49 811	103,70%
Łączny współczynnik kapitałowy	7,39%	10,59%	143,30%

Na wynik finansowy główny wpływ miały wprowadzone zmiany w Ustawie o rachunkowości dotyczące dochodów zastrzeżonych oraz w Rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Wynik odsetkowy był wyższy w stosunku do planu o 14 929 tys. zł, co skutkowało przekroczeniem planu w zakresie wyniku na działalności bankowej. Wynik z tytułu rezerw i aktualizacji wartości był wyższy o 1 488 tys. zł w stosunku do planu.

VIII. INFORMACJE o ZMIANACH w POWIĄZANIACH ORGANIZACYJNYCH lub KAPITAŁOWYCH BANKU z INNYMI PODMIOTAMI

POWIĄZANIA KAPITAŁOWE

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie posiada następujące udziały i akcje w innych podmiotach:

- SGB BANK S.A. – 3.500.000,00 złotych.
- Bank Polskiej Spółdzielczości S.A. – 227.025,00 złotych.
- Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych TUZ w Warszawie – 10,00 złotych

Bank nie nabywał własnych udziałów w 2017 roku.

IX. ISTOTNE ZDARZENIA WPLYWAJĄCE na SYTUACJĘ JEDNOSTKI JAKIE WYSTĄPIŁY PO DNIU BILANSOWYM, ale PRZED ZATWIERDZENIEM SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Uchwałą Zarządu z dnia 27.03.2018r. został zaakceptowany „Plan Naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie”, który po zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku został przedstawiony Komisji Nadzoru Finansowego.

W Planie Naprawy zawarte są zasady, procedury oraz mechanizmy służące samodzielnemu przywróceniu stabilności finansowej Banku.

Załącznikiem do Planu Naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie oraz Planu Ochrony Kapitału jest Plan Finansowy na rok 2018 i Strategiczna Projekcja Finansowa na lata 2019-2022. Plan Ochrony Kapitału, został zatwierdzony przez Komisję Nadzoru Finansowego pismem z dnia 19.04.2018r. Plan Ochrony Kapitału ma zapewnić przywrócenie zdolności kapitałowej banku.

Po przeprowadzeniu analizy pozycji podatkowych Bank stwierdził, iż w poprzednich latach nieprawidłowo ustalana była podstawa opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych. W grudniu 2017r. zostały złożone korekty deklaracji podatkowych za lata 2011 – 2016. W miesiącach lutym i marcu 2018r. Bank otrzymał zwrot nadpłaconych zaliczek za lata 2011 – 2014 w łącznej kwocie 5 170 205 zł. Wnioski o zwrot nadpłaty podatku dochodowego za lata 2015 – 2016 są w trakcie weryfikacji przez Urząd Skarbowy.

Na podstawie wniosku Naczelnika Trzeciego Mazowieckiego Urzędu Skarbowego w Radomiu w dniu 23.02.2018r. Krajowa Administracja Skarbowa wszczęła kontrolę w zakresie zasadności zwrotu nadpłaty w podatku dochodowym od osób prawnych za 2012r. Przewidywany termin zakończenia kontroli podatkowej został ustalony na dzień 29.06.2018r.

X. INFORMACJA na TEMAT TEGO CZY JEDNOSTKA POWODUJE lub NIE POWODUJE ISTOTNEGO ZAGROŻENIA dla FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie nie powoduje istotnego zagrożenia dla funkcjonowania środowiska naturalnego.

XI. PERSPEKTYWY ROZWOJU i PLANY NA PRZYSZŁOŚĆ

Zarząd i Rada Nadzorcza Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie w dniu 27 marca 2018r. zatwierdziła oraz przedstawiła do Komisji Nadzoru Finansowego „Plan Naprawy Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie” zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 10 czerwca 2016r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji oraz art. 141m i nast. ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe.

Plan Naprawy został przyjęty przez Bank na podstawie art. 141m ustawy Prawo Bankowe, który to przepis zobowiązuje Bank do wdrożenia planu naprawczego na wypadek znaczącego pogorszenia sytuacji finansowej, zagrożenia stabilności finansowej, trudnej sytuacji makroekonomicznej lub innych zdarzeń mających negatywny wpływ na rynek finansowy lub Bank. Plan Naprawy zawiera zasady, procedury oraz mechanizmy służące samodzielnemu przywróceniu stabilności finansowej Banku.

Plan Naprawy został przedstawiony Komisji Nadzoru Finansowego do zatwierdzenia oraz będzie podlegał co najmniej corocznej aktualizacji w oparciu o aktualne wyniki finansowe Banku oraz inne istotne zdarzenia nadzwyczajne wskazane w ustawie Prawo Bankowe powodujące konieczność aktualizacji Planu Naprawy.

Zarząd Banku niezależnie od Planu Naprawy przyjął „Plan finansowy na rok 2018 i strategiczną projekcję finansową Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie na lata 2019-2022”, które następnie zostały zatwierdzone przez Radę Nadzorczą Banku. Powyższy plan zawiera aktualne dane finansowe Banku oraz plany finansowe na najbliższe lata. Plan stanowi aktualizację projekcji finansowych Banku zawartych w PPN oraz PN. Aktualne projekcje finansowe Banku za okres objęty Planem Finansowym przedstawiają się następująco:

*Sprawozdanie z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

Rachunek zysków i strat wg Planu Finansowego

Rachunek Zysków i Strat	2018-12-31	2019-12-31	2020-12-31	2021-12-31	2022-12-31
Przychody z tytułu odsetek	29 409,6	27 974,1	28 440,8	28 562,9	30 390,4
Koszty odsetek	9 552,0	9 866,4	9 139,1	9 138,4	9 428,5
WYNIK Z TYTUŁU ODSETEK	19 857,5	18 107,8	19 301,7	19 424,5	20 961,9
Wynik z tytułu opłat i prowizji	4 680,1	5 484,0	5 925,4	6 055,2	6 238,0
Przychody z udziałów, akcji i innych papierów wartościowych		90,0	90,0	90,0	90,0
Wynik z pozycji wymiany	50,0	152,0	152,0	152,0	152,0
WYNIK DZIAŁALNOŚCI BANKOWEJ	24 587,6	23 833,7	25 469,1	25 721,7	27 442,0
Pozostałe przychody operacyjne	4 931,0	12 512,1	737,0	854,0	800,0
Pozostałe koszty operacyjne	865,9	698,2	594,0	630,0	712,0
Koszty działania banku	20 903,3	20 457,5	20 398,6	20 606,5	20 816,9
1. Koszty pracownicze, w tym:	12 247,9	12 184,8	12 605,8	12 605,8	12 605,8
2. Koszty ogólnego zarządu	8 655,4	8 272,7	7 792,8	8 000,7	8 211,1
WYNIK FINANSOWY PRZED AMORTYZACJĄ I REZERWAMI	7 749,4	15 190,1	5 213,5	5 339,2	6 713,1
Amortyzacja środków trwałych, w tym	1 408,8	1 408,8	1 408,8	1 408,8	1 408,8
Odpisy na rezerwy i aktualizację wartości	22 544,1	20 359,0	6 100,0	5 500,0	1 900,0
Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	20 723,0	14 929,0	10 793,0	11 516,0	9 092,0
Różnica wartości rezerw i aktualizacji	1 821,1	5 430,0	-4 693,0	-6 016,0	-7 192,0
WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	4 519,5	8 351,3	8 497,7	9 946,4	12 496,3
ZYSK (STRATA) BRUTTO	4 519,5	8 351,3	8 497,7	9 946,4	12 496,3
Podatek dochodowy	853,7	1 620,2	1 648,6	1 929,6	2 424,3
ZYSK (STRATA) po opodatkowaniu NETTO	3 665,8	6 731,1	6 849,1	8 016,8	10 072,0

Wybrane dane wg Planu Finansowego

Wyszczególnienie (dane nominalnie)	2018-12-31	2019-12-31	2020-12-31	2021-12-31	2022-12-31
Poziom depozytów w tym:	528 669,66	544 673,71	559 048,87	580 684,65	613 872,79
depozyty bieżące	138 852,40	157 052,40	177 202,40	197 302,40	217 402,40
depozyty terminowe	387 974,16	386 294,31	380 519,47	382 055,25	395 143,39
Obligo kredytowe w tym kategorii ryzyka:	428 259,26	444 596,21	464 931,82	477 959,33	520 085,83
normalne	202 177,74	253 642,75	310 019,26	374 435,72	442 190,52
pod obserwacją	49 416,71	46 821,61	44 251,20	39 729,76	37 859,46
poniżej standardu	40 818,44	25 862,00	11 876,00	8 543,00	5 123,00
wątpliwe	25 458,76	17 441,26	8 855,76	4 824,26	3 123,26
stracone	110 387,59	100 828,59	89 929,59	50 426,59	31 789,59
poziom rezerw	67 681,10	59 614,00	52 383,00	29 009,00	18 211,00

Wyszczególnienie	2018-12-31	2019-12-31	2020-12-31	2021-12-31	2022-12-31
Kapitał udziałowy	38 750,30	42 485,07	49 285,21	55 398,21	55 467,21
Kapitał zapasowy	166,00	193,60	221,20	1 046,25	9 079,85
Zobowiązania wobec sektora finansowego (w tym obligacje)	8 318,30	8 318,30	1 710,10	1 710,10	1 710,10
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego (w tym obligacje)	546 553,76	562 107,81	573 416,97	587 297,75	620 511,89
Wartość środków trwałych	26 493,60	26 498,90	26 660,90	26 422,90	26 489,90
Należności od sektora finansowego (netto)	82 361,57	86 987,88	75 455,31	87 512,17	81 943,34
Należności od sektora niefinansowego (netto)	370 894,01	392 190,33	419 916,32	451 576,33	500 236,83

*Sprawozdanie z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku*

Wybrane wskaźniki wg Planu Finansowego

Wyszczególnienie		2018-12-31	2019-12-31	2020-12-31	2021-12-31	2022-12-31
Miary płynności						
M1	Luka płynności krótkoterminowej	87 978,82	63 036,11	47 554,96	33 959,36	20 708,51
M2	Współczynnik płynności krótkoterminowej	1,99	1,68	1,50	1,35	1,20
M3	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych funduszami własnymi	2,36	2,32	2,45	2,65	2,88
M4	Współczynnik pokrycia aktywów niepłynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,30	1,26	1,21	1,17	1,12
LCR	Wskaźnik pokrycia wpływów wpływami	1285%	1242%	701%	988%	565%
NSFR	Stabilne finansowanie w okresie długoterminowym	128%	126%	128%	124%	123%
Współczynniki kapitałowe						
CET1	Współczynnik kapitałowy CET1	8,97%	9,90%	11,32%	12,57%	13,53%
T1	Współczynnik kapitałowy T1	9,10%	9,94%	11,32%	12,57%	13,53%
	Łączny współczynnik kapitałowy	13,75%	14,34%	14,97%	15,73%	16,15%
Wskaźniki efektywności						
ROA	zyskowność aktywów netto	0,59%	1,06%	1,06%	1,21%	1,45%
ROE	zyskowność kapitału CET1	11,10%	16,10%	14,56%	14,88%	16,37%
C/I	(koszty działania + amortyzacja)/(wynik z działalności bankowej + wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych)	77,87%	61,34%	85,14%	84,85%	80,73%
	Wskaźnik jakości kredytów wg wartości nominalnej	41,25%	32,42%	23,80%	13,35%	7,70%
	Należności od sektora niefinansowego i jednostek rządowych lub samorządowych z rozpoznaną utratą wartości wg wartości brutto/Należności ogółem od sektora niefinansowego i jednostek rządowych lub samorządowych	40,64%	32,46%	24,13%	13,71%	7,98%
	Instrumenty kapitałowe Banku Zrzeszającego w odniesieniu do funduszy własnych (akcje)	5,60%	5,68%	5,37%	4,98%	4,57%
	Zaangażowanie BS w kapitał zakładowy Banku Zrzeszającego w odniesieniu do sumy bilansowej BS	0,56%	0,55%	0,54%	0,52%	0,49%

Bank zakłada w dalszym ciągu optymalizację kosztów działania oraz prowadzenie intensywnych działań windykacyjnych i restrukturyzacyjnych, których podstawowym celem działania jest szybka, skuteczna i profesjonalna restrukturyzacja umożliwiająca Dłużnikom wywiązywanie się z zobowiązań na nowych warunkach spłaty i windykacja wierzytelności Banku z poszanowaniem prawa, dobrych obyczajów oraz przy zastosowaniu wysokich standardów etycznych. Podejmowane działania mają zapewnić utrzymanie stabilnego tempa wzrostu przychodów z tytułu odzyskiwanych kwot jak również rozwiązywanych rezerw, oraz mają się przyczynić do zmniejszenia kwoty należności zagrożonych, przy jednoczesnym minimalizowaniu ponoszonych kosztów.

Realizacja prognozy finansowej Banku będzie w głównej mierze zdeterminowana sytuacją kapitałową oraz skutecznością działań zarządczych podejmowanych przez kierownictwo Banku.

XII. ŁAD KORPORACYJNY

W związku z wprowadzeniem przez Komisję Nadzoru Finansowego Uchwałą nr 218/2014 z dnia 22 lipca 2014 roku „Zasad Ładu Korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych” Zarząd, Rada Nadzorcza oraz Zebranie Przedstawicieli Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie postanowiły o przyjęciu przez Bank zasad ładu zgodnie z zasadą proporcjonalności i adekwatności wynikającą ze skali, charakteru działalności oraz specyfiki Banku. Implementowanie Zasad Ładu Korporacyjnego do obowiązujących regulacji wewnętrznych oraz praktyki działania Banku nastąpiło poprzez wprowadzenie „Polityki Ładu Korporacyjnego w PBS w Ciechanowie”.

Wprowadzona przez Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie Polityka Ładu Korporacyjnego, reguluje organizację, strukturę organizacyjną i funkcjonowanie kluczowych procesów, systemów i funkcji działania Banku, kwestie relacji wewnętrznych i zewnętrznych Banku, w tym relację z Członkami i Klientami Banku, jak również kwestie funkcjonowania i współdziałania organów statutowych, a także politykę informacyjną oraz działalność promocyjną Banku.

Organizacja Banku zapewnia skuteczną realizację przyjętych przez instytucję celów strategicznych z uwzględnieniem konieczności efektywnego monitorowania ryzyka występującego w działalności i obejmuje: zarządzanie i sprawowanie kontroli, systemy sprawozdawczości wewnętrznej, przepływu i ochrony informacji oraz obiegu dokumentów.

Przyjęta struktura organizacyjna jest przejrzysta, adekwatna do skali i charakteru prowadzonej działalności i podejmowanego ryzyka oraz zapewnia odpowiedni podział zadań, zakres obowiązków i odpowiedzialności.

Bank skutecznie zarządza ryzykiem występującym w jego działalności dokonując jego identyfikacji, pomiaru, szacowania, monitorowania oraz poprzez stosowanie mechanizmów kontrolujących i ograniczających poziom ryzyka. Bank posiada adekwatny, efektywny i skuteczny system kontroli wewnętrznej obejmujący wszystkie poziomy w strukturze organizacji, jak również efektywną i niezależną funkcję zapewniania zgodności działania Banku z przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi.

Bank stosuje plany utrzymania ciągłości działania mające na celu zapewnienie ciągłości działania i ograniczenia strat na wypadek poważnych zakłóceń w działalności Banku.

Bank działa w interesie wszystkich udziałowców z poszanowaniem interesu Klientów. Uprawnienia i obowiązki Członków Banku mają odzwierciedlenie w treści Statutu Banku, jak również zostały zawarte w „Regulaminie Zebrań Grup Członkowskich”, „Regulaminie obrad Zebrania Przedstawicieli PBS w Ciechanowie” oraz treści „Polityki Ładu Korporacyjnego w PBS w Ciechanowie”. Bank umożliwia Członkom właściwy dostęp do rzetelnych i kompletnych informacji, bez stosowania preferencji dla wybranych Członków.

Bank przykłada wagę do profesjonalizmu osób wchodzących w skład organów statutowych, ze szczególnym uwzględnieniem członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej, którzy zgodnie z zapisami „Regulamin działania Rady Nadzorczej PBS w Ciechanowie” oraz „Procedurą oceny kwalifikacji członków Zarządu i Rady nadzorczej PBS w Ciechanowie” powinni posiadać kompetencje do należytego wykonywania obowiązków nadzorczych i zarządczych.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad sprawami Banku, kierując się przy wykonywaniu swoich zadań dbałością o prawidłowe i bezpieczne działanie Banku. Posiada ona zdolność do podejmowania na bieżąco niezbędnych czynności nadzorczych, wykonuje swoje funkcje w sposób aktywny poprzez monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, skuteczności zarządzania ryzykiem, wykonywanie czynności rewizji finansowej. Skład liczebny Rady Nadzorczej jest adekwatny do charakteru i skali działalności prowadzonej przez Bank, wyodrębniona jest w nim funkcja Przewodniczącego, który kieruje pracami Rady w oparciu o doświadczenie, umiejętności kierowania zespołem. Nadzór wykonywany przez Radę Nadzorczą ma charakter stały, a posiedzenia Rady nadzorczej odbywają się nie rzadziej niż co dwa miesiące, są protokołowane, a odrębne zdania członków Rady są odnotowywane w protokole.

Rada Nadzorcza zapewnia wybór członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania wyznaczonych im funkcji oraz ocenia czy działania Zarządu w zakresie zarządzania bankiem są skuteczne i zgodne z polityką Rady. Kwestie te reguluje „Procedura oceny odpowiedzialności Członków Zarządu PBS w Ciechanowie”.

Członkowie Zarządu posiadają kompetencje do należytego prowadzenia spraw banku oraz wykonywania powierzonej funkcji oraz wykazują się odpowiednim doświadczeniem w zarządzaniu bankiem. Indywidualne kompetencje członków Zarządu uzupełniają się w sposób zapewniający odpowiedni poziom kolegialnego zarządzania nad wszystkimi obszarami Banku. „Regulamin działania Zarządu PBS w Ciechanowie” w sposób przejrzysty i jednoznaczny reguluje podział odpowiedzialności za poszczególne obszary działalności banku. Podział tych obowiązków ma również swoje odzwierciedlenie w innych regulacjach wewnętrznych.

Bank prowadzi przejrzystą politykę wynagradzania członków organu Rady Nadzorczej i Zarządu, a także osób pełniących kluczowe funkcje. Zasady wynagradzania zostały określone w wewnętrznych aktach prawnych regulujących politykę wynagradzania. Rada Nadzorcza, uwzględniając decyzje Zebrania Przedstawicieli, odpowiada za zasady wynagradzania członków Zarządu.

Zarząd zapewnia przestrzeganie „Zasad Ładu Korporacyjnego” wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, a Rada Nadzorcza nadzoruje ich przestrzeganie. Bank ustanowił w regulacjach wewnętrznych zasady ograniczania i identyfikacji konfliktu interesów dotyczące członków Zarządu i Rady Nadzorczej, jak również zasady wyłączenia danej osoby w przypadku zaistnienia konfliktu interesów.

Bank dba o relacje z Klientami prowadząc przejrzystą politykę informacyjną uwzględniającą potrzeby Członków oraz Klientów. Polityka informacyjna Banku opiera się na ułatwianiu dostępu do informacji, jak również określa zasady i terminy udzielania odpowiedzi. Informacje w zakresie oferowanej usługi czy produktu są rzetelne i przekazywane w sposób zrozumiały dla przeciętnego odbiorcy. Przekazy marketingowe w zakresie produktów i usług nie wprowadzają w błąd oraz cechują się poszanowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa oraz dobrych obyczajów. Proces oferowania produktów jest realizowany przez odpowiednio przygotowane osoby, w sposób zapewniający rzetelność przekazywanych informacji oraz udzielenie zrozumiałych wyjaśnień. Bank dokłada starań, aby oferowane produkty i usługi były adekwatne do potrzeb odbiorców.

Bank opracował i udostępnił Klientom przejrzyste i jasne zasady rozpatrywania skarg i reklamacji, jak również prowadzi zorganizowaną formę rozpatrywania skarg i reklamacji, podejmując jednocześnie działania zmierzające do ograniczenia sytuacji powodujących ich występowanie.

W Banku funkcjonuje system powiadamiania Zarządu lub Rady Nadzorczej o nadużyciach w banku. Rada Nadzorcza dokonała oceny stosowania zasad wprowadzonych na mocy przyjętej przez Polski Bank Spółdzielczy w Ciechanowie „ Polityki Ładu Korporacyjnego”, a wyniki tej oceny są udostępniane na stronie internetowej Banku, jak również zostały przekazane pozostałym organom Banku.

XIII. ZAKOŃCZENIE

Rok 2017r. zamknął się sumą bilansową w kwocie 604 301 210 zł oraz wynikiem finansowym – zyskiem brutto w wysokości 10 638 996 zł, zyskiem netto w wysokości 9 124 933 zł oraz zyskiem z lat ubiegłych powstałym w wyniku zmiany zasad rachunkowości w wysokości 3 051 445 zł.

Zgodnie z wymogami przepisów Ustawy o rachunkowości sprawozdanie finansowe za rok 2017 zostało poddane badaniu przez PKF Consult Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. ul. Orzycka 6, lok. 1B 02-695 Warszawa, wpisaną do Krajowego Rejestru Sądowego pod Nr KRS 579479 prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie I XIII Wydział Gospodarczy – firma audytorska wpisana na listę Krajowej Izby Biegłych Rewidentów pod nr 477.

Sporządził: Jacek Staroniewski – Główny Księgowy

GŁÓWNY KSIĘGOWY

Jacek Staroniewski

Sprawozdanie z działalności Polskiego Banku Spółdzielczego w Ciechanowie
w okresie od 01.01.2017 roku do 31.12.2017 roku

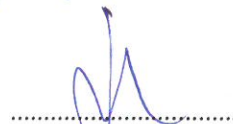

ZARZĄD BANKU:

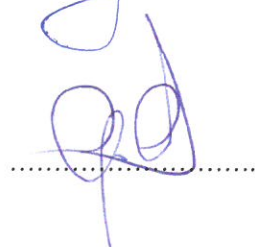
1. Andrzej Kopec   Członek Zarządu
p.o. Prezes Zarządu

2. Jakub Bilnik   Członek Zarządu

3. Grzegorz Olecki   Członek Zarządu

POLSKI BANK SPÓLDZIELCZY
w Ciechanowie

.....
(pieczęć firmowa)

Ciechanów, dnia 29.05.2018 roku

